

Vysoká škola ekonomická v Praze

Národohospodářská fakulta

Hlavní specializace: Regionalistika a veřejná správa

ROZVOJ MIKROREGIONU KOUŘIMSKO

—

MOŽNOSTI A BARIÉRY

diplomová práce

Autor: Marcela Marková

Vedoucí práce: PhDr. Jaroslava Kadeřábková, CSc.

Rok: 2008

Prohlašuji na svou čest, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

Marcela Marková

V Praze, dne 9.5.2008

Anotace

Tato diplomová práce je zaměřena na nalezení možností zachování vesnického osídlení v mikroregionu Kouřimsko. V teoretické části je provedeno vymezení venkovského osídlení. Dále je nastíněna charakteristika možností, které nabízí programovací období 2007 – 2013 v rámci regionální a společné zemědělské politiky EU pro venkovské oblasti a charakteristika mikroregionu Kouřimsko. Praktickou část tvoří socioekonomická analýza a SWOT analýza, zhodnocení realizovaných rozvojových projektů a dotazníkové šetření s starosty jednotlivých sdružených obcí. Na základě provedených analýz jsou stanoveny priority rozvoje sledovaného území.

Anotation

This thesis is focused on finding possibilities of keeping countryside residences in mikroregion Kouřimsko. In the theoretical part, I made a classification of countryside residences. There is made a specification of possibilities, which are, prepare for countryside from funds of European Union for period 2007 – 2013 and there is made fundamental characteristic of mikroregion Kouřimsko in this part. Practical part consists from socioeconomic analysis, SWOT analysis, and the evaluation of implemented projects and questionnaire research with chief magistrates of particular municipalities of mikroregion Kouřimsko. On a based of realized analysis are determined development priorities of monitored area.

Obsah

Seznam zkratek	4
Úvod.....	5
1. Zhodnocení literatury	7
2. Teoretická (metodologická) část – vymezení pojmů	9
2.1 Klasifikace sídel.....	9
2.2 Typy vesnických sídel	17
2.3 Základní pojmy	19
3. Majetkové zdroje – možnosti financování.....	23
3.1 Vlastní zdroje	23
3.2 Cizí zdroje	23
3.3 Česká republika – programovací období 2007 – 2013	27
4. Hlavní etapy osídlení	33
4.1 Počátky osídlení	33
4.2 Historie osídlení na Kouřimsku	34
4.3 Současné osídlení – mikroregion Kouřimsko	40
5. Spolupráce obcí.....	41
5.1 Právní úprava spolupráce obcí	41
5.2 Sdružení obcí Kouřimska.....	42
6. Případová studie.....	44
6.1 Socioekonomická analýza.....	44
6.2 SWOT analýza	54
6.3 Stanovení možností rozvoje – strategie rozvoje mikroregionu	54
7. Mikroregion Kouřimsko a jeho rozvojové projekty	57
8. Dotazníkové šetření s starosty jednotlivých obcí	62
Závěr	65
Přílohy.....	67
Seznam literatury a dalších použitých zdrojů	79
Seznam tabulek	81
Summary	82
Keywords	83
Kódy Jel clasification.....	83

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
DSO	Dobrovolný svazek obcí
EU	Evropská unie
HSS	Politika hospodářské a sociální soudržnosti
MAS	Místní akční skupina
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
OP	Operační program
POV	Program obnovy venkova
POV	Podpora obnovy venkova
PRV	Program rozvoje venkova
Př.n.l.	Před naším letopočtem
ROP	Regionální operační program
ROP SČ	Regionální operační program Střední Čechy
SČ	Středočeský kraj
SROP	Společný regionální operační program
TOP	Tématický operační program
OÚ	Obecní úřad

Úvod

Jako téma své diplomové práce jsem si vybrala Možnosti a bariéry rozvoje mikroregionu Kouřimsko. Jedním z důvodů pro výběr této lokality bylo, že jsem této oblasti strávila podstatnou část svého života.

Kouřimsko je územím s velmi bohatou historií, díky které získalo svůj jedinečný vzhled a tzv. *genius loci* je zde cítit na každém kroku. Ve své práci se budu zabývat nalezením možností rozvoje tohoto území.

Kouřimsko je venkovskou oblastí, která je složena z malých sídelních útvarů. Venkovské osídlení je pro ČR charakteristické a myslím si, že jeho zánik nehrozí. Ale považuji za nezbytné pracovat na jeho rozvoji, neboť pro oblast sledovaného mikroregionu, který se nachází v blízkosti Prahy, která je pro něj zdrojem pracovních příležitostí, kulturního vyžití a poskytuje možnosti vzdělání, existují také hrozby vyplývající z její blízkosti. Za největší hrozbu považuji možný odchod obyvatel za pohodlnějším životem, který se ve městě nabízí.

Cílem mé práce je nalezení potenciálu rozvoje a definování bariér, které ovlivňují rozvoj venkovských obcí. Tento potenciál budu sledovat v konkrétním prostředí Kouřimska, které patří mezi venkovské regiony s nezanedbatelným potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu a díky jeho poloze také vhodný k trvalému bydlení. Mikroregion Kouřimsko leží v okrese Kolín a je v dostupné dojížděkové vzdálenosti do hlavního města Prahy.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část, které jsou rozděleny do dílčích kapitol.

První kapitola teoretické části je věnována zhodnocení použitých zdrojů a charakteristice používaných metod. V druhé kapitole jsem se zaměřila na metodologii venkovského prostoru, je zde provedena klasifikace sídel a vymezení dalších pojmů souvisejících s venkovským osídlením. Ve třetí kapitole jsem nastínila možnosti, které přináší programovací období 2007 – 2013 pro venkovské oblasti v rámci regionální a společné zemědělské politiky EU a národní dotační tituly. Ve čtvrté kapitole jsem se pokusila stručně, ale komplexně zachytit bohatou a dlouholetou historii osídlení na Kouřimsku. Dále jsem zde představila nejvýznamnější kulturní památky a charakterizovala současné osídlení. Na dnešní podobu území má vliv spolupráce obcí,

které se spojily do Sdružení obcí Kouřimska a snaží se aktivně ovlivňovat situaci území a zvyšovat kvalitu života. Spolupráce obcí je charakterizována v kapitole páté.

Pro hodnocení situace v území jsem použila výstupy z socioekonomické analýzy a SWOT analýzy. Z těchto analýz vyplynuly nejzávažnější problémy, se kterými se území potýká. V sedmé kapitole jsem se zabývala charakteristikou a vyhodnocením realizovaných projektů.

Poslední kapitole je zpracována podle vlastního dotazníkovému šetření se starosty jednotlivých obcí sdružení. Cílem dotazování bylo zjistit názor starostů na činnost sdružení a také zhodnocení vzájemné spolupráce obcí a vztahu mezi občany a obcí.

.

1. Zhodnocení literatury

První kapitola je věnována zhodnocení použité literatury a dalších zdrojů, které jsem využívala při zpracování své práce a dále jsem zde nastínila ideová východiska teoretické části a metody použité pro praktickou část. Při zpracování této práce jsem vycházela z mnoha tištěných publikací a informací z internetových zdrojů.

Teoretická část

Při zpracování analytické části se pro mne výchozím teoretickým přístupem staly teorie zaměřené na klasifikaci sídel a vymezení městského a venkovského prostoru.

Pro vysvětlení pojmů v metodologické části se pro mne cenným zdrojem informací staly skripta od Věry Majerové – Český venkov 2005, Rozvoj venkovské společnosti a Heleny Hudečkové a kol. Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova, která byla vydána na České Zemědělské univerzitě v Praze, kde obě autorky působí. V knize Věry Majerové je shrnuta řada teoretických přístupů ke klasifikaci sídel, z knihy od Hudečkové a kol. jsem čerpala především znaky odlišující město a venkov. Další publikací, která pro mne byla významným pramenem poznatků o českých venkovských sídlech je kniha Dr. Josefa Pohla Typy vesnických sídel v Čechách. Při zpracování této části mi také velmi pomohla kniha Antonína Slepíčky, ze které jsem čerpala především informace o základních pojmech souvisejících s venkovským osídlením.

Při charakteristice dotačních titulů financovaných z národních zdrojů a možností, které se nabízejí venkovským oblastem v programovacím období 2007 – 2013 z fondů EU jsem vycházela z elektronických zdrojů uvedených v kapitole 3.

Další část práce je věnována hlavním etapám osídlení Kouřimska. Pro zpracování této kapitoly jsem vyžívala zejména knihu Vladimíra Rišlinka Kouřim a okolí, průvodce po turistických památkách, ve které je komplexně zachycen historický vývoj Kouřimi. Bohatá historie bývalého královského města je zde popsána stručně, ale výstižně zachycuje všechny významné mezníky vývoje.

Důležitým zdrojem poznatků o Kouřimsku pro mne také byl oficiální web města, na kterém lze najít informace ze současného života města a jeho okolí, tak řadu zajímavostí z historie. Poslední kapitola analytické části je věnována spolupráci obcí. V této části práce jsem vycházela zejména ze zákon č. 128/2000 Sb. a Programu obnovy a rozvoje mikroregionu Kouřimsko, konkrétní právní úpravu sledovaného sdružení jsem čerpala ze stanov a zakladatelské smlouvy sdružení obcí Kouřimska.

Praktická část

Pro zpracování praktické části jsem využila metodu socioekonomické analýzy a SWOT analýzy a dále metodu dotazování.

Socioekonomická analýza byla zpracována z údajů, které jsem získala z oficiálních webových stránek Českého statistického úřadu, Programu obnovy a rozvoje mikroregionu Kouřimsko a vlastních znalostí území. Při zpracování SWOT analýzy jsem vycházela především z výše uvedeného Programu rozvoje. Při popisu a vyhodnocení konkrétních projektů realizovaných na sledovaném území jsem čerpala především z webových stránek mikroregionu Kouřimsko a MAS Podlipansko, cenné informace mi také poskytl manager sdružení p. Michal Davídek a předseda sdružení p. František Protiva. V závěru praktické části jsem použila metodu dotazování, která byla založena na vlastním dotazníkovém šetření mezi starosty obcí sdružení.

2. Teoretická (metodologická) část – vymezení pojmů

V této části své práce se zaměřím na definování základních typů sídel a uvedení některých teoretických přístupů ke klasifikaci sídel a venkovského prostoru. Dále se budu zabývat vysvětlením základních pojmů souvisejících s osídlením zejména venkovského typu.

2.1 Klasifikace sídel

Myslím si, že v dnešní době je dosti problematické vymezit jasné hranice mezi městem a venkovem, protože vzhledem k probíhajícímu procesu urbanizace dochází k postupnému prolínání městského a venkovského prostoru. „Především 20. století je jevištěm radikálního vzestupu městských forem osídlení.“¹ I přes tuto uvedenou skutečnost se domnívám, že pojem vesnické osídlení je pro Českou republiku stále aktuální. Vzhledem, k povaze méj práce považuji za důležité se o vymezení hranic města a venkova alespoň pokusit, protože hledání možností zachování vesnického osídlení bez jeho definování by podle mého názoru bylo nereálné.

2.1.1 Základní typy sídel

„Dlouhý a složitý proces osidlování prostoru dovedl moderní společnost v Evropě k rozlišení základních typů sídel – městského a venkovského.“² Pokud vezmeme v úvahu proces urbanizace, silnou mobilitu obyvatelstva, zboží i služeb z důvodu neustále se rozvíjejících technologií, tak je nezpochybnitelné, že v současnosti asi bude velmi obtížné nalézt ryze venkovskou či ryze městskou společnost.³

Sice asi není možné provést jednoznačné odlišení hranice, ale město i venkov si nadále zachovávají některé charakteristické znaky na základě, kterých je možné je od sebe odlišit. V následující tabulce je uveden přehled základních typických znaků odlišujících městský a venkovský prostor.

¹ Short, J. S., Lidská sídla, Nakladatelský dům OP, 1994, str. 7, ISBN 80-85 841-14-2

² Hudečková a kol, regionalistka, regionální rozvoj a rozvoj venkova, 1. vyd., CZU, PEF, 2005, str. 35
ISBN 978-80-213-1413-9

³ Tamtéž, str. 35

Kritérium	Městské sídlo	Venkovské sídlo
Velikost	Větší	Menší
„stáří“	Mladší	Starší
Rychlost vývoje	Dynamičtější	Pomalejší
Funkce	Převážně nezemědělského charakteru	Spíše zemědělské a návazné na zemědělství
Homogenita/heterogenita	Heterogenita struktury obyvatel, využití ploch, funkcí, stylů žití	Větší homogenita struktury obyvatel, využití ploch, funkcí, stylů žití

Tabulka převzata⁴

Městská sídla – jsou vývojově mladší formou sídel, ale rychleji se rozvíjející součástí sídelní struktury. Jedná se o sídla nezemědělského charakteru, která se liší od venkovských sídel především svými funkcemi.⁵

Města plní dvě důležité funkce – městoobslužnou a městotvornou. **Městoobslužná funkce** – je tvořena aktivitami, které jsou určeny k ukojení nároků jeho obyvatel, případně obyvatel ze spádové oblasti – školy, obchody apod., vývoj této funkce je podmíněn rozvojem funkce městotvorné. **Městotvorná funkce** – do této funkce spadají hospodářské aktivity, které slouží i pro vnější okolí. Jedná se o činnosti, které mají nadregionální význam – průmyslová výroba, správa, oblast finančnictví, kultury atp.⁶

Město můžeme vymezit na základě vnějších a nitřních znaků

1) „Vnější znaky města

- Soustředěný půdorys a vytvořené zřetelné, uzavřené jádro
- Větší podíl neobývaných budov
- Různorodá struktura zastavěné plochy (technická infrastruktura, budovy s různými funkcemi, dopravní tratě, parkoviště, sportoviště atp.)
- Funkční diferenciaci zastavěné plochy (části obytné, průmyslové, obchodní, zábavní atp.)“⁷

⁴ Hudečková a kol, regionalistka, regionální rozvoj a rozvoj venkova, 1. vyd., CZU, PEF, 2005, str. 35

⁵ Kadeřábková a kol, Úvod do regionálních a správních věd, 1.vyd., CODEX Bohemia s.r.o, str. 19, ISBN 80-85963-18-3

⁶ Tamtéž, str. 19

⁷ Hudečková a kol, regionalistka, regionální rozvoj a rozvoj venkova, str. 36

2) „Vnitřní znaky města

- a) Vysoký stupeň koncentrace obyvatelstva
- b) Diferencovaná zaměstnanost dle odvětví
- c) Různorodost hospodářských činností a městských funkcí
- d) Vyvinutá středisková funkce města“⁸

Venkovská sídla – „Mezi venkovská sídla zahrnujeme sídla, v nichž má převážná většina obyvatelstva ekonomickou základnu v zemědělství. Nezáleží na tom zda toto obyvatelstvo produkuje zemědělské výrobky pouze pro svoji potřebu nebo část popř. i celou produkci dodává na trh.“⁹ Dominantní zemědělská funkce má vliv na vzezření venkovských sídel. Pro venkovské typy sídel je příznačné přidružení hospodářské části k části obytné. S postupujícím procesem urbanizace, některá sídla ztrácejí svůj původní zemědělský charakter, tato sídla se nazývají „sídla přechodná“¹⁰. Původní funkci doplňují další jako např. – obytná, obslužná nebo průmyslová.¹¹

Přestože podoba venkova se neustále mění, spíše se přibližuje podobě města, tak lze vysledovat určité charakteristiky, které platí pro současný venkov.¹²

- 1) „Venkov jako fyzické prostředí žití lidí má blíže k přírodě než fyzický prostor města, jedná se o prostředí přirozenější, méně poznamenané procesy industrializace a urbanizace.
- 2) Venkov jako sociální prostředí žití lidí si zachoval jisté svébytné kulturní rysy, jako je symbolická komunikace, institucionalizované a organizované jednání venkovanů.
- 3) Venkovská společnost si jako ustálená struktura sociálních vztahů si také zachovala jistá specifika.“¹³

Pro venkovské osídlení je charakteristická nižší hustota osídlení, větší podíl zeleně v území, vyšší úroveň sociální kontroly a sociálních vztahů, které jsou sice méně četné, ale intenzivnější, klidnější chod života oproti uspěchanému městu.¹⁴

⁸ Hudečková a kol, regionalistka, regionální rozvoj a rozvoj venkova, str. 36

⁹ Kadeřábková a kol, Úvod do regionálních a správních věd, str. 22,

¹⁰ Tamtéž, str. 22

¹¹ Tamtéž, str. 22

¹² Hudečková a kol, regionalistka, regionální rozvoj a rozvoj venkova, str. 38

¹³ Hudečková a kol, regionalistka, regionální rozvoj a rozvoj venkova, str. 38, 39,

¹⁴ Tamtéž, str. 38,39

2.1.2 Teoretické přístupy ke klasifikaci sídel

I přes to, že dochází k postupnému stírání rozdílů mezi městem a venkovem také procesem „nepřímé urbanizace, kterou chápeme jako přenesení městského stylu života na venkov.“¹⁵ Tak nám řada autorů poskytuje návod, jak vymezit město a venkov. Pro nastínění této problematiky bych ráda uvedla některé přístupy k definování těchto hranic.

Při zpracování této části práce jsem vycházela zejména z knihy Český venkov 2005 od Věry Majerové a kol. Následující uváděné teoretické přístupy jsou převzaty z výše uvedeno knihy, kapitoly 3, kterou zpracoval Zdeněk Pavlík.

1) „Jedny z nejstarších pokusů vymezení města a venkova jsou spojeny s francouzským sčítáním lidu, obce byly rozděleny na městské a venkovské podle počtu obyvatel.

a) **venkovské obce** – takové, ve kterých obyvatelstvo bydlící v hlavní aglomeraci nedosahovalo 2000 obyvatel i přes skutečnost, že celá obec měla víc než 2000 obyvatel.

b) **městské obce** – tvořily všechny ostatní obce.“¹⁶

Hranice 2000 obyvatel pro vymezení venkovského sídla se ujala v České republice je požívaná dodnes.

2) „Grandmann v roce 1912 obce rozlišil následujícími dvěma způsoby.

1) podle velikosti -

- a) Malá sídla – do 20 obyvatel
- b) Střední sídla – do 500 obyvatel
- c) Střední sídla – do 2000 obyvatel
- d) Velká sídla – nad 2000 obyvatel

2) bez ohledu na počet obyvatel –

- a) Velkoselské obce
- b) Středněselské obce
- c) Maloselské obce
- d) Vinařské obce
- e) Velkořemeslnické obce
- f) Malořemeslnické obce

¹⁵ Majerová, Věra a kolektiv, Český venkov 2005 Rozvoj venkovské společnosti, 1. vyd. Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, str. 23, ISBN 80-213-1274-2

¹⁶ Tamtéž, str. 23

g) Dělnické obce“¹⁷

3) „Christaller ve své klasifikaci sídel z roku 1936 použil stejné třídění jako Grandmann a to s ohledem na velikost a bez ohledu na velikost.

1) Podle velikosti

- a) Jednotlivé dvory do 15 obyvatel
- b) Skupiny samot a dvorů 15 – 70 obyvatel
- c) Malé vesnice 70 – 200 obyvatel
- d) Normální (školní) vesnice 200 – 600 obyvatel
- e) Velké (kostelní) vesnice 600 – 1600 obyvatel
- f) Zvláště velké (tržní) vesnice – 1600 – 4500 obyvatel
- g) Obrovské (městské) vesnice – více než 4500 obyvatel

2) Bez ohledu na velikost

- a) Tržní
- b) Úřední
- c) Okresní
- d) Krajská
- e) Střední
- f) Provinční
- g) Zemská“¹⁸

4) „Další uvedené členění obcí je od Horstmann 1938, který členil obce na

- a) Řemeslné s méně než 20 % zemědělského obyvatelstva
- b) Smíšené, převážně řemeslnické s 20 – 40 % zemědělského obyvatelstva
- c) Smíšené, převážně zemědělské s 40 – 60 % zemědělského obyvatelstva
- d) Zemědělské s více než 60 % zemědělského obyvatelstva a ty se dále dělí na silně zemědělské s 60 – 80 % zemědělského obyvatelstva a čistě zemědělské s více než 80 % zemědělského obyvatelstva.“¹⁹

¹⁷ Majerová Věra a kolektiv, Český venkov 2005 Rozvoj venkovské společnosti, str. 24

¹⁸ Majerová Věra a kolektiv, Český venkov 2005 Rozvoj venkovské společnosti str. 25

¹⁹ Tamtéž, str. 25

5) „Doporučení podle Mezinárodního statistického ústavu z roku 1938, které bylo ustanoveno na zasedání v Praze

- 1) Venkovské obyvatelstvo tvoří všichni obyvatelé obcí označených za venkovské.
- 2) Obce by měly být rozděleny, lze – li to provést do následujících skupin dle podílu nezemědělského obyvatelstva.
 - a) Obce venkovské – s více než 60 % zemědělského obyvatelstva
 - b) Obce smíšené – s 40 – 60 % zemědělského obyvatelstva
 - c) Obce městské – s méně než 40 % zemědělského obyvatelstva
- 3) V zemích kde členění není proveditelné se navrhuje klasifikace obcí do dvou velikostních skupin dle velikosti – dělící hranicí je počet obyvatel hlavní aglomerace. Tato hranice byla stanovena na 2000 obyvatel.“²⁰

Další možnosti klasifikace obcí nám nabízí způsob navržený Z. Jurečkem a O. Kozákem v souvislosti se sčítáním lidu z roku 1950, který odráží zvláštnosti Československé situace.²¹

6) „Obce jsou děleny do 4 skupin

- 1) Města :
 - a) Všechna krajská a okresní města
 - b) Všechny obce s 5000 a více obyvateli
 - c) Města s 2000 – 5000 obyvateli se značnějším střediskovým významem
- 2) Lázeňské obce do nichž přijíždí každoročně nejméně takový počet lidí, který se rovná 50% bydlícího obyvatelstva.
- 3) Dělnické obce – obce s nejméně 500 obyvateli, z nichž alespoň 65% přísluší k nezemědělským povoláním (má za hlavní zdroj příjmů mzdu nebo plat).
- 4) Venkovské obce – obce ostatní“²²

Z výše zmíněných přístupů je patrné, že vymezení venkovského a městského prostoru není jednoduchou záležitostí a existují různá kritéria na základě, kterých můžeme tato členění provádět jako je například počet obyvatel nebo zaměření obce. Tak není snadné určit, který způsob vymezení je ten správný, neboť každá oblast má specifika. I přes to, že výše uvedené přístupy mají spíše historický charakter, tak zde

²⁰ Majerová Věra a kolektiv, Český venkov 2005 Rozvoj venkovské společnosti, str. 25, 26

²¹ Majerová, Věra a kolektiv, Český venkov 2005 Rozvoj venkovské společnosti, str. 26

²² Tamtéž, str. 26

můžete nalézt doporučení, která jsou stále aktuální. Například hranice 2000 obyvatel pro definování venkovského sídla je používána stále – podrobněji kap 2.1.3

2.1.3 Klasifikace venkovských sídel

V předchozí subkapitole jsem se zabývala teoriemi, které se zaměřují na rozdělení sídel na městská a venkovská. V této části se zaměřím pouze na přístupy, které se zabývají hledáním hranic vymezujících venkovský typ osídlení.

1) Vymezení pomocí hranice 2000 obyvatel

„Venkovský prostor je definován jako území převážně přírodního charakteru vně městských sídel. Součástí venkovského prostoru jsou **venkovská sídla**, tj. sídla do 2000 obyvatel.“²³

Tato hranice je v České republice také používána pro Program rozvoje venkova v období 2007 – 2013. Z hlediska finanční podpory rozvoje venkova bude nejvýznamnějším prostředkem podpory Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova EAFRD.²⁴ Prostředky určené k podpoře venkova prostředky určené k podpoře venkova budou rozebrány v následující kapitole.

2) Venkovské oblasti dle EU

- a) Definice OECD – postavena pouze na jediném kritériu a tím je hustota osídlení. Jsou rozlišeny dvě úrovně – místní a regionální. Na místní úrovni – jsou za venkovské brány obce, které mají hustotu osídlení nižší než 150 obyv./km². Na regionální úrovni jsou vymezeny tři kategorie, podle podílu obyvatel žijících ve venkovských obcích. **Převážně venkovské oblasti** – více než 50% populace žije ve venkovských obcích. **Významně venkovské oblasti** – 15 – 50% obyvatelstva žije ve venkovských obcích. Poslední skupinu tvoří **Převážně městské oblasti**, ve kterých žije méně než 15% obyvatel ve venkovských obcích.²⁵
- b) Definice dle Rady Evropy a Evropské komise – obce jsou rozděleny do tří skupin podle úrovně zapojení do národního hospodářství. **Integrované venkovské oblasti** – rostoucí populace a zaměstnanost v sekundární a terciární

²³ Hrabánková a kol. Hodnocení území z pozice agrární regionální politiky a rozvoje venkova, Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky, Praha, 1996, str. 37

²⁴ Pělucha a kol., Rozvoj venkova v programovacím období 2007 – 2013 v kontextu reformy SZP EU, 1. vyd., Ireas, Institut pro strukturální politiku, o.p.s., str. 91 - 97

²⁵ Pělucha a kol., Rozvoj venkova v programovacím období 2007 – 2013, str. 15

sféře, ale zemědělství zůstává klíčovou oblastí při využívání půdy. **Středně pokročilé venkovské oblasti** – je zde velký podíl zemědělských aktivit a jsou relativně vzdálené od městských oblastí kde má převahu sekundární a terciární sektor. **Odlehle venkovské oblasti** – je pro ně typické starší obyvatelstvo pracující v zemědělství, nízká hustota osídlení a nižší příjmy.²⁶

Dalším autorem, který se zabývá vymezením venkovského prostoru je RNDr. Radim Perlín, který se ve svém článku Venkov, typologie venkovského prostoru²⁷ pokouší o definování venkova. Podle Perlína „ pojem venkov integruje jak nezastavěné území tak i zastavěné území malých sídel – vesnic“. Podle výše uvedeného článku existují různé způsoby vymezení venkovských sídel.

3) Perlín ve svém článku vymezuje venkovská sídla ze sedmi hledisek následujícím způsobem.

- 1) „Urbanistické – pro venkovská sídla je charakteristická nízkopodlažní zástavba, rodinné domy a nepříliš rozvinutá soustava silnic, centrálním místem je náves, která je kulturním a společenským ohniskem.
- 2) Architektonické – pro tradiční venkovský dům je typické vymezení dvora a zahrady s výrazně oddělenými funkcemi, příznačné pro venkovskou zástavbu jsou samostatné rodinné domy bez prostor určených k podnikatelské činnosti.
- 3) Sociální – venkovské sídlo, je takové sídlo, kde existují mnohem užší sociální kontakty mezi jednotlivými obyvateli sídla, kde existuje dlouhodobá neformální sociální kontrola a participace.
- 4) Ekonomické – z ekonomického hlediska lze vymezit dva základní znaky typické pro venkovské osídlení –za prvé rozhodující činností je zemědělství a primární výroba a za druhé významný podíl ekonomicky aktivních osob vyjíždí do zaměstnání mimo toto sídlo.
- 5) Historické – dle tohoto hlediska je vesnicí každé sídlo, kterému nebyla udělena městská práva.

²⁶ Pělucha a kol., Rozvoj venkova v programovacím období 2007 – 2013, str. 16,17

²⁷ Perlín Radim, Venkov, typologie venkovského prostoru, citace 21.2.08, přístup z internetu, <http://www.mvcr.cz/odbor/reforma/perlin.pdf>

- 6) Administrativní – městy jsou ty obce, které stát jako města definuje a která mají právo používat městská práva a městský znak, toto označení propůjčuje městům předseda Poslanecké sněmovny.
- 7) Statistické – sídlo, které má méně než konvenčně stanovený počet obyvatel, tato hranice je v ČR 2000 obyvatel“.²⁸

Výše uvedené způsoby klasifikace jsou pouze výběrem z velkého množství dostupných definic. Jak je z nich patrné vymezení venkova je možné dle různých charakteristik. Problém je jak vybrat to nejlepší kritérium. Podle mého názoru by kritéria členění měla být dostatečně obecná, aby jednotlivé oblasti mohly být porovnávány, ale zároveň by při vymezení oblastí měla být respektována specifika, která jsou typická pro jednotlivé oblasti, neboť přílišné zobecnění může vést k problémům při implementaci rozvojových a podpůrných programů venkova.²⁹

Když si například vezmeme obec, která 1000 obyvatel a nachází se v zázemí Prahy a obec, která má stejný počet obyvatel, ale leží v řídce osídlené oblasti, kde nejbližší město např. s 100 tis. obyvateli se nachází ve vzdálenosti 30 km, tak je určitě pro jednotlivé oblasti výhodnější pokud při vymezení oblastí pro rozvojové programy budou respektována místní specifika, obec v blízkosti Prahy může využívat zázemí velkého města – služby, pracovní příležitosti atp. Naopak venkovská půda může mít rozvojový potenciál postavený na využívání přírodních zdrojů – půda, lesy a další.

Domnívám se, že při řešení strukturálních problémů nelze využívat obecná hlediska, ale na druhou stranu se může stát, že pokud budou kritéria vymežována příliš detailně, tak přes samotné stanovování kritérií a hranic na dosažení podpory nezůstane prostor pro samotnou realizaci projektů.

2.2 Typy vesnických sídel

V předchozí části byly uvedeny přístupy stanovující hranice venkovského osídlení, tj. určující, která sídla ve struktuře osídlení lze považovat za venkovská. V této části kapitoly vymežím jednotlivé typy vesnických sídel. Tuto typologii vytvořil Dr. Jos.

²⁸ Perlín Radim, Venkov, typologie venkovského prostoru, citace 21.2.08, přístup z internetu, <http://www.mvcr.cz/odbor/reforma/perlin.pdf>

²⁹ Pělucha a kol., Rozvoj venkova v programovacím období 2007 – 2013 v kontextu reformy SZP EU, 1. vyd., Ireas, Institut pro strukturální politiku, o.p.s., str. 17

Pohl, který považoval za důležité při určování jednotlivých typů vycházet z katastrálních map stabilního katastru, který přinesl samostatnou mapu každé vesnice.³⁰

Typy vesnických sídel dle Dr. Jos. Pohla³¹

1) Podle jejich umístění v geografickém prostředí – rovinné, údolní, svahové a hřbetní³²

2) „Podle množství domů a jejich umístění – půdorysu osad v katastru

a) **Samota** – jedná se o velmi řídce rozptýlená jednotlivá sídla. Tento typ sídla je charakteristický pro rozptýlený typ vesnice.

b) **Víska** – můžeme rozlišit víscky soustředěné a rozptýlené.

Rozptýlenou vísku tvoří stavení, která jsou od sebe značně vzdálená, ale spojuje je společný název a také uvědomení společného původu obyvatelstva. Soustředěný typ víscky vznikaly buď parcelací větších usedlostí nebo se jedná o dřívější malé osady, které neměly dostatečný rozvojový potenciál.

c) **Silniční vesnice** – rozlišujeme jednostranné a oboustranné.

U jednostranné silnice, jak již vyplývá z názvu, jsou usedlosti soustředěny jen podél jedné strany komunikace, pokud k obci patří i pozemky na druhé straně silnice, tak obvykle náleží k domu proti, kterému leží. Tento typ vesnic se často vyskytuje u okraje lesů, rybníků, potoků či řek. Zde je oddělují louky, které leží na nezastavěné části, tj. proti domům na jedné straně ulice. Oboustranný typ vesnice je charakterizován zastavěným územím po obou částech silnice.

d) **Ulicová vesnice** – vznikla jako další vývojový stupeň vesnice silniční. Tento typ vesnice je důsledkem silné vnitřní kolonizace. Pozemky patřící ke stavení se obvykle nacházejí na stejné straně jako samotné stavení, nikoli naproti.

e) **Vesnice poříční či potoční** - v tomto případě řeka či potok představují prvek kolem, kterého jsou soustředěna sídla. Cesta je vedena podél potoku či řeky.

f) **Návesní osady** – centrálním místem osady je náves, kde se obvykle nachází určité významné stavby. Jako je například – kostel, kaple, hostinec, obchod a další. Může zde být umístěn také rybník. Návesní osady můžeme podle Dr. Pohla rozdělit na několik dalších typů – okrouhlice, oválnice a osady s protáhlou návší. Mezi okrouhlice patří osady s kruhovitou, elipsovitou, kosočtvercovou, hvězdovitou či čtvercovou návší. Dále sem patří osady podkovovitou či

³⁰ Dr. Jos. Pohl, Typy vesnických sídel v Čechách, Praha 1935, Pražská akciová tiskárna, str. 13

³¹ Dr. Jos. Pohl, Typy vesnických sídel v Čechách, Praha 1935, Pražská akciová tiskárna, str. 3

³² Dr. Jos. Pohl, Typy vesnických sídel v Čechách, Praha 1935, Pražská akciová tiskárna, str. 14

polokruhovitou uzavřenou, které vznikly přetvořením kruhových návší. Typickou okrouhlicí je osada jejíž převážnou část návsi tvoří rybník. Obvykle je zde jediná cesta protínající náves. Oválnice se svým vzhledem blíží okrouhlici, ale náves je vřetenovitá, rozšiřuje se obloukovitě od vstupu silnice do návsi a při jejím východu ze vsi se opět zužuje. Posledním typem je osada protáhlou návší, kterou obvykle tvořena protáhlým obdélníkem, trojúhelníkem nebo obloukem. Náves je obvykle velmi široká, z části zastavěná.

- g) **Rozptýlená vesnice** – je tvořena v podstatě samotami. Rozlišujeme dva typy. Typ s domy vesměs rozptýlenými a vesnice, které mají kromě rozptýlených stavení také jádro tvořenou skupinou usedlostí.³³

- 3) **Podle uspořádání obytných a hospodářských budov** – v této kategorii lze rozlišit vesnice, ve kterých jsou dominantní stavení s uzavřenými dvory a vesnice otevřenými dvory, pro které je charakteristické, že se hospodářská i obytná část nacházejí pod jednou střechou, tzn., že se nacházejí v jedné linii.³⁴

Dr. Pohl uvádí ve své knize ještě další kriteria členění českých vesnic, ale myslím si, že pro nastínění typologie vesnických sídel Čechách je výše uvedené členění dostačující.

2.3 Základní pojmy

Osídlení je charakterizováno řadou pojmů. V rámci této subkapitoly se pokusím definovat nejdůležitější pojmy, které se váží k vesnickému typu osídlení – sídlo, vesnické sídlo a osídlení, venkovský prostor, vesnice a další.

- 1) **Sídlo** – jedná se o základní pojem, který se váže k osídlení je sídlo. V dostupné literatuře existuje řada definic. Jako ukázkou jsem zvolila následující :
- a) „Sídlo je seskupení usedlostí“³⁵
- b) „Sídlo je základní jednotkou osídlení. Za sídlo považujeme každé obydlené místo včetně příslušných ploch, které jsou jeho obyvatelstvem bezprostředně využívány.“³⁶

³³ Dr. Jos. Pohl, Typy vesnických sídel v Čechách, Praha 1935, Pražská akciová tiskárna, str. 14 - 32

³⁴ Dr. Jos. Pohl, Typy vesnických sídel v Čechách, Praha 1935, Pražská akciová tiskárna, str. 40

³⁵ Votrubec Ctibor, Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě, Academia Praha 1980, str. 33

³⁶ Kadeřábková a kol., Úvod do regionálních a správních věd, str. 18

Na podobu sídel působí řada vlivů, které lze rozčlenit do dvou základních kategorií:

- a) Přírodní podmínky – podnebí, hydrologické podmínky, půda
- b) Socioekonomické podmínky – faktory ekonomické a sociální jako je stav a struktura výroby, dopravy, služeb a obyvatelstva a dále jsou to obecní činitelé jako je stupeň organizace společnosti, administrativní uspořádání společnosti, technická a kulturní vyspělost.³⁷

Přírodní podmínky jsou nejvíce zohledňovány zejména při zakládání sídel. S rostoucí úrovní technické a ekonomické úrovně se vliv přírodních podmínek oslabuje a do popředí vystupují socioekonomické podmínky.³⁸

- 2) **Venkovský prostor** – jedná se o široký pojem, který zahrnuje jak venkovské osídlení, tak volný prostor. Lze jej vymezit jako prostor, který zahrnuje – vodní plochy, zemědělskou půdu, venkovská sídla, intravilán, polní cesty a místní komunikace.³⁹
- 3) **Venkovské osídlení** – tímto pojmem lze označit sídelní soustavu, kde se počty obyvatel v jednotlivých sídlech pohybují do 2000 – 5000 obyvatel.⁴⁰
- 4) **Venkovské sídlo** – jakýkoli prostorově oddělený sídelní útvar vedle města. Jedná se o samoty, malé skupiny domů, vesnice.⁴¹
- 5) **Vesnice** – je venkovské sídlo, jehož počet obyvatel se pohybuje do 2000 – 5000 obyvatel, které je relativně kompaktní s charakteristickým typem zástavy, velikostí a funkčním využitím staveb, ale také skladbou obyvatelstva a nemá znaky města.⁴²
- 6) **Obec, město**
 - a) „Ze sociologického hlediska je obec větší či menší sociální jednotka, tvořená obyvatelstvem společně užívajícím určité vymezené území, ve kterém se odehrává převážná část denního, hospodářského a kulturního života“⁴³
 - b) Legislativní vymezení – obce jsou v ČR vymezeny zákonem č. 128/2000 Sb., tento zákon upravuje „Postavení a působnost obcí, orgány obce, dozor a další“⁴⁴.
Postavení obcí dle zákona č. 128/2000 Sb.

³⁷ Kadeřábková a kol., Úvod do regionálních a správních věd, str. 18

³⁸ Tamtéž, str. 18

³⁹ Slepíčka Alois, Venkov a / nebo město, Nakladatelství Svoboda, 1981, str. 26

⁴⁰ Tamtéž, str. 26

⁴¹ Tamtéž, str. 26

⁴² Tamtéž, str. 26

⁴³ Majerová, Věra a kolektiv, Český venkov 2005 Rozvoj venkovské společnosti, str. 37

⁴⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., podle stavu k 27.4.2007

„§ 1 obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí obce.“⁴⁵

§ 2 stanovuje, že obec je veřejnoprávní korporace, která disponuje vlastním majetkem, může samostatně jednat v právních vztazích pod vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. § 3 vymezuje kdy je obec městem – je to taková obec, jejíž počet obyvatel je nejméně 3000 obyvatel.⁴⁶

- 7) **„Region** – podle struktury rozlišujeme dvě základní skupiny regionů a to regiony homogenní a heterogenní. Regiony homogenní neboli stejnorodé se vyznačují stejnorodostí svých vlastností, jedná se oblasti např. s stejným krajinným reliéfem, nebo oblast kde má převahu v pěstování stejná zemědělská plodina např. řepa. Nehomogenní (heterogenní) regiony mají naopak jednotné vztahy. Jsou to spádové regiony složené z jednoho nebo více spádových center a periferních oblastí, které jsou provázány vzájemnými vztahy. Podle rozlohy v území rozlišujeme tři úrovně regionů- mikroregion, mezoregion a makroregion:

Mikroregion - je územní celek, v rámci kterého probíhají velmi silné regionální procesy, zejména dojížděka za prací a dalšími službami jako např. lékař.

Mezoregion - je rozsáhlá územní jednotka, kde je koncentrována hierarchicky vyšší úroveň služeb. Jeho celistvost je na vztahy obyvatelstva vázána jen částečně.

Makroregion – „zahrnuje území několika okresů. Jedná se většinou o sídelní regionální aglomerace, jsou zde soustředěny vysoké školy, divadla, nemocnice a průmyslové závody.“⁴⁷ V ČR lze vymezit dva makroregiony nižšího stupně a to Čechy a Moravu s „českým“ Slezskem, celé území ČR je chápáno jako makroregion vyššího stupně.“⁴⁸

⁴⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., podle stavu k 27.4.2007, str. 36

⁴⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., podle stavu k 27.4.2007, str. 36

⁴⁷ Majerová, Věra a kol., Sociologie venkova a zemědělství, Česká zemědělská univerzita v Praze, 4 vyd., 2005, str. 175, ISBN-80-213-0651-3

⁴⁸ Kolektiv autorů, Úvod do regionálních věd a veřejné správy, 4. vydání, (ve vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o. – 1. vydání), str. 74,75, ISBN 80-86473-80-5

8) Regiony pro regionální politiku EU – pro potřeby regionální politiky EU, bylo zavedeno jednotné členění územních statistických jednotek. Toto členění umožňuje provádět statistická srovnání a socioekonomické analýzy územních jednotek EU.⁴⁹ Regiony NUTS II (viz. příloha 8).

Úroveň	Název	Počet jednotek
NUTS I	Stát	1
NUTS II	Regiony soudržnosti	8
NUTS III	Kraje	14
LAU I	Okresy	76 + 15 pražských obvodů
LAU II	Obce	6 249

Zdroj : Fondy evropské unie, citace 19.4.2008, přístup z internetu:
<http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika>,

Důležitý pojem, který souvisí s venkovem a vesnickým osídlením je zemědělství. I přes to, že se jde o „jeden ze základních znaků, které odlišují venkov od města“⁵⁰ tak si myslím si, že v současnosti není již pro venkovská sídla zemědělství jediným faktorem rozvoje, ale nicméně se jedná o faktor velmi důležitý pro zachování venkovské krajiny. Postupem času dochází v českých vesnicích potlačování základní zemědělské funkce. V řadě vesnic v České republice zanikají zemědělská družstva a z tohoto důvodu, také klesá počet zaměstnaných v zemědělské sféře. Mnoho lidí nachází své uplatnění mimo sektor zemědělství a za prací dojíždějí do měst. Dojíždění přestává být nutností, pokud vezmeme v úvahu možné využívání rozvíjejících se moderních technologií.

Přes internet můžete dělat daňové poradenství, účetnictví a řadu jiných profesí a přesto nemusíte opustit svou malou vesnici kde zaniklo zemědělství. Bez moderních technologií se vám nabízejí dvě možnosti- buď dojíždět do vzdáleného města za prací nebo se přihlásit na Úřad práce. Samozřejmě, že řešení nezaměstnanosti v malé obci, kde hlavním zaměstnavatelem bylo zemědělské družstvo není tak jednoduché a samotná aplikace moderních technologií ho nemůže plně řešit, ale považuji to za zajímavou možnost jak nalézt práci na venkově.

Samozřejmě skutečnost, že venkov a zemědělství k sobě neodlučitelně patří je nezpochybnitelná. Těžko si lze představit zemědělskou výrobu probíhající ve městě.

⁴⁹ Fondy evropské unie - <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika>, cit. 19.4.2008

⁵⁰ Hudečková a kol, regionalistka, regionální rozvoj a rozvoj venkova, 1. vyd., CZU, PEF, 2005, str. 35

3. Majetkové zdroje – možnosti financování

V této kapitole se zaměřím na financování dobrovolných svazků, zejména na možnosti získání finanční podpory z národních zdrojů a z fondů Evropské unie.

3.1 Vlastní zdroje

Při založení sdružení jsou základním zdrojem majetku členské příspěvky a vstupní vklady. Dále svazky mohou získat prostředky z dotací či z darů a také ve formě výnosů z vlastní činnosti. Výše vkladů a příspěvků se nejčastěji stanovuje v Kč na obyvatele podle počtu trvale žijících obyvatel. Mohou být využity i jiné způsoby výpočtu, mezi které patří například stanovení výše podle hodnoty majetku obce, daňové výnosnosti nebo podle rozpočtu obce. příspěvky lze splatit dvěma způsoby, buď penězi a nebo nepeněžní formou např. movitou či nemovitou věcí. U nepeněžní formy je nutné vyřešit problém řádného ocenění. Možné způsoby ocenění – znalec, dohodou, účetní hodnotou, cenou v místě obvyklou.⁵¹

3.2 Cizí zdroje

V této části práce se zaměřím na možnosti získání finančních prostředků ve formě dotací z národních zdrojů a z fondů EU.

Národní zdroje

1) Program obnovy venkova – Středočeský kraj

Jedná se program určený venkovským oblastem Středočeského kraje. V jeho rámci jsou poskytovány tři dotační tituly. Dva jsou určené pro malé obce do 2000 obyvatel a jeden pro svazky obcí. Program je realizován v samostatné působnosti Středočeského kraje a je financován z jeho rozpočtu. Tento program běží i v dalších krajích ČR, každý z nich si podmínky upravuje individuálně.⁵²

„První dotační titul – (akce místních programů obnovy venkova) přispívají jednotlivým obcím na obnovu a údržbu venkovské zástavby a občanské vybavenosti, na zkvalitnění technické infrastruktury a komunikací, výstavbu cyklistických a pěších

⁵¹ Patříčný Václav, Majetkové poměry zájmových sdružení obcí, OF 2/2000, rubrika: Ekonomika, <http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=47865>, 18.4.2008

⁵² Oficiální web Středočeského kraje, citace 20.4.2008, přístup z internetu <http://www.kr-stredocesky.cz/portal/odbory/grantova-a-dotacni-rizeni/program-obnovy-venkova/>

stezek a další. Dotace může být poskytnuta až ve výši 50 % nákladů v daném roce a její maximální výše je 200 tis. Kč“, blíže viz ⁵³.

„Druhý dotační titul – Integrované projekty venkovských mikroregionů, na tyto akce může být udělena dotace maximálně do výše 60 % nákladů vynaložených v daném roce, celková suma dotace může být maximálně 500 tis. Kč. Dotace jsou poskytovány na projekty směřující k podpoře rozvoje cestovního ruchu, spolkového a kulturního života v oblasti, zemědělského podnikání a další“, blíže⁵⁴

„Třetí dotační titul – dotace poskytnuté z tohoto titulu jsou příspěvkem na hrazení úroků z úvěrů, jeho smyslem je zpřístupnění úvěrů na realizaci projektů jejichž cílem je obnova občanské vybavenosti – školy, zdravotnická zařízení a další, obnova technické infrastruktury - zejména vodovodní sítě, kanalizace a čistírny odpadních vod. Výše dotace na splátku úvěru může činit maximálně 70 % roční splátky úroku z úvěru.“⁵⁵

2) Regionální podpora z Ministerstva pro místní rozvoj

Pro rok 2008 jsou v rámci regionální politiky ČR připraveny tři programy financované čistě z domácích zdrojů, tzn. bez použití financí z EU.⁵⁶

Jedná se o programy „ Podpora bývalých vojenských areálů k obecnímu využití , Podpora obnovy venkova a Obnova obecního a krajského majetku postiženého živelní nebo jinou pohromou. “⁵⁷

Podpora obnovy venkova - tento program je realizován ve třech dotačních titulech, pro každý z nich je specificky vymezena skupina příjemců podpory.

Dotační titul č. 1 – Podpora vítězů soutěže Vesnice roku, program je určený pro obce, které se úspěšně umístily v soutěži Vesnice roku 2007, výjimka může být udělena ministrem obcím, které se ve zmíněné soutěži umístily v minulých letech, ale nestaly se příjemcem dotace. Podporované aktivity – obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti, výstavba a opravy komunikací, regenerace a výsadba veřejné zeleně. Výše dotace může dosáhnout až 80% vynaložených přímých nákladů.⁵⁸

⁵³ Zásady pro poskytování účelových dotací z rozpočtu SČ kraje v rámci POV v r. 2008, citace 19.4.2008, přístup z internetu: <http://www.kr-stredocesky.cz/portál/odbory/grantova-a-dotacni-rizeni/program-obnovy-venkova/>,

⁵⁴ Tamtéž

⁵⁵ Tamtéž

⁵⁶ Oficiální web MMR, citace 21.4.2008, přístup z internetu : <http://www.mmr.cz/regionalni-politika-programy-dotace>

⁵⁷ Oficiální web MMR, citace 21.4.2008, přístup z internetu : <http://www.mmr.cz/vyhlaseni-narodnich-dotacnich-programu-mmr-v-oblasti-regionalni-politiky-pro-rok-2008>

⁵⁸ Oficiální web MMR, citace 21.4.2008, přístup z internetu : <http://www.mmr.cz/vyhlaseni-narodnich-dotacnich-programu-mmr-v-oblasti-regionalni-politiky-pro-rok-2008>

Dotační titul č. 2 - Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci, je určen pro obce do 3000 obyvatel a pro svazky obcí. Podporované aktivity jsou ty, jejichž výstupy jsou určeny pro děti a mládež, jako je například výstavba a obnova kapacit pro volnočasové aktivity. Nutnou podmínkou je aktivní zapojení dětí a mládeže při výběru, přípravě a možné realizaci projektu. Finanční podpora je poskytována do výše až 70% vynaložených přímých nákladů, maximálně ve výši 300 000 tis. Kč, minimální hranice poskytnuté dotace je 50 tisíc Kč.⁵⁹

Dotační titul č. 3 – Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova, je určen pro obce do 3000 obyvatel a svazky obcí. Mezi podporované aktivity patří akce nadregionálního významu se zaměřením na - zvyšování úrovně vzdělanosti představitelů obcí v oblasti obnovy a rozvoje venkova, možnosti výměny zkušeností z přípravy rozvojových programů. Dotace je poskytována až do výše 70% vynaložených přímých nákladů, maximálně však ve výši 200 000 tisíc Kč.⁶⁰

„Finanční prostředky jsou poskytovány ve formě systémových investičních či neinvestičních dotací a nelze je využít na úhradu na projektové dokumentace, inženýrských činnostech a odměny manažerů.“⁶¹

Myslím si, že zejména dotační titul 3 může být pro sledované sdružení obcí velmi přínosný. Umožní obcím získat nové zkušenosti a náměty na možnosti rozvoje. Za důležité také považuji zvyšování vzdělanosti. Kvalifikovaní zástupci obce mohou lépe využívat možností, které jsou nabízeny v oblasti regionálního rozvoje.

⁵⁹Zásady programu POV pro poskytování dotací v roce 2008, citace 20.4.2008, přístup z internetu http://www.mmr.cz/uploads/MMR_Temata/REGIONALNI_POLITIKA/Programy_Dotace_RP/080128_Zasady_217115.pdf

⁶⁰Zásady programu POV pro poskytování dotací v roce 2008, citace 20.4.2008, přístup z internetu http://www.mmr.cz/uploads/MMR_Temata/REGIONALNI_POLITIKA/Programy_Dotace_RP/080128_Zasady_217115.pdf

⁶¹Zásady programu POV pro poskytování dotací v roce 2008, citace 20.4.2008, přístup z internetu http://www.mmr.cz/uploads/MMR_Temata/REGIONALNI_POLITIKA/Programy_Dotace_RP/080128_Zasady_217115.pdf

Zdroje z EU

Tato část kapitoly bude věnována charakteristice vybraných fondů EU. Nejprve provedu jejich obecné vymezení v kontextu politik EU a dále se zaměřím na programovací období 2007 – 2013 v ČR a jeho programy určené pro venkovský prostor.

1. Regionální politika

„Regionální politika Evropské unie, nazývaná též politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS), je odrazem principu solidarity uvnitř Evropské unie, kdy bohatší státy přispívají na rozvoj chudších států a regionů, aby se zvýšila kvalita života obyvatel celé EU. Politika HSS je naplňována prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti“⁶²

Strukturální fondy – „jsou určeny pro chudší nebo jinak znevýhodněné regiony, např. venkovské nebo upadající průmyslové oblasti.“⁶³

1) Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) – je určen pro podporu investičních projektů například na - výstavbu komunikací, železničních tratí, využívání obnovitelných zdrojů, pomoc začínajícím podnikatelům a další, blíže viz.⁶⁴

2) Evropský sociální fond (ESF) – je určen pro podporu neinvestičních projektů jako jsou rekvalifikační kurzy, programy pro zdravotně postižené, vzdělávací programy a studentské stáže, blíže viz.⁶⁵

Fond soudržnosti - „Je určen na podporu chudších států, nikoli regionů, jsou z něj podporovány investiční projekty se zaměřením na dopravní infrastrukturu většího rozsahu (dálnice a silnice I. třídy, železnice, vodní a letecká doprava) a ochranu životního prostředí“, blíže viz.⁶⁶

⁶² Fondy Evropské unie, citace 19.4.2008, přístup z internetu <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika>

⁶³ Fondy Evropské unie, citace 19.4.2008, přístup z internetu <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika>

⁶⁴ Fondy Evropské unie, citace 19.4.2008, přístup z internetu <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika>

⁶⁵ Fondy Evropské unie, citace 19.4.2008, přístup z internetu <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika>

⁶⁶ Fondy Evropské unie, citace 19.4.2008, přístup z internetu <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika>

2. Program rozvoje venkova (PRV) - Společná zemědělská politika

„Program rozvoje venkova a jeho cíle jsou zpracovány v programovém dokumentu ministerstva zemědělství – Program rozvoje venkova 2007 – 2013. Mezi hlavní cíle programu patří růst konkurenceschopnosti zemědělství, podpora rozvoje podnikání na venkově a zvyšování kvality životního prostředí. Program je financován ze státního rozpočtu a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a člení se do čtyřech os (osy viz dále).“⁶⁷

3.3 Česká republika – programovací období 2007 – 2013

V této subkapitole se zaměřím na vymezení programů, které jsou na programovací období 2007 – 2013 v ČR zaměřeny na rozvoj venkovských oblastí rámci regionální a společné zemědělské politiky EU.

1. Regionální politika - Ministerstvo pro místní rozvoj

Na programovací období 2007 – 2013 je v České republice připraveno 24 operačních programů a dva síťové operační programy, které slouží k využití finančních prostředků z EU.⁶⁸ „Koordinací těchto operačních programů je pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj. Správa a řízení jednotlivých operačních programů je přitom v působnosti příslušných rezortních ministerstvech. MMR je přímý řídicí orgán, který je zodpovědný za úspěšné čerpání finančních prostředků.“⁶⁹

„ČR může v tomto programovacím období z evropských fondů vyčerpat až 26,9 mld. eur, tedy přibližně 752,70 mld. Kč, ale musí k této sumě přidat navíc přibližně 132,83 mld. Kč na spolufinancování, jelikož Evropská unie financuje maximálně 85 % způsobilých výdajů. Operační programy jsou rozvrženy mezi tři cíle regionální politiky EU, kterými jsou Cíl konvergence, Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Cíl Evropská územní spolupráce. Ve všech případech se jedná o investiční projekty, neboť jsou spolufinancovány z ERDF.“⁷⁰

⁶⁷ Deník veřejné správy, Program rozvoje venkova, citace 21.4.2008, přístup z internetu:

<http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6288614>

⁶⁸ Oficiální web MMR, programovací období 2007 – 2013, citace 21.4.2008, přístup z internetu:

<http://www.mmr.cz/programovaci-obdobi-2007-2013>

⁶⁹ Oficiální web MMR, Strukturální fondy, citace 21.4.2008, přístup z internetu

<http://www.mmr.cz/strukturalni-fondy>

⁷⁰ Fondy Evropské unie, operační programy 2007 – 2013, citace 23.4.2008, Přístup z internetu:

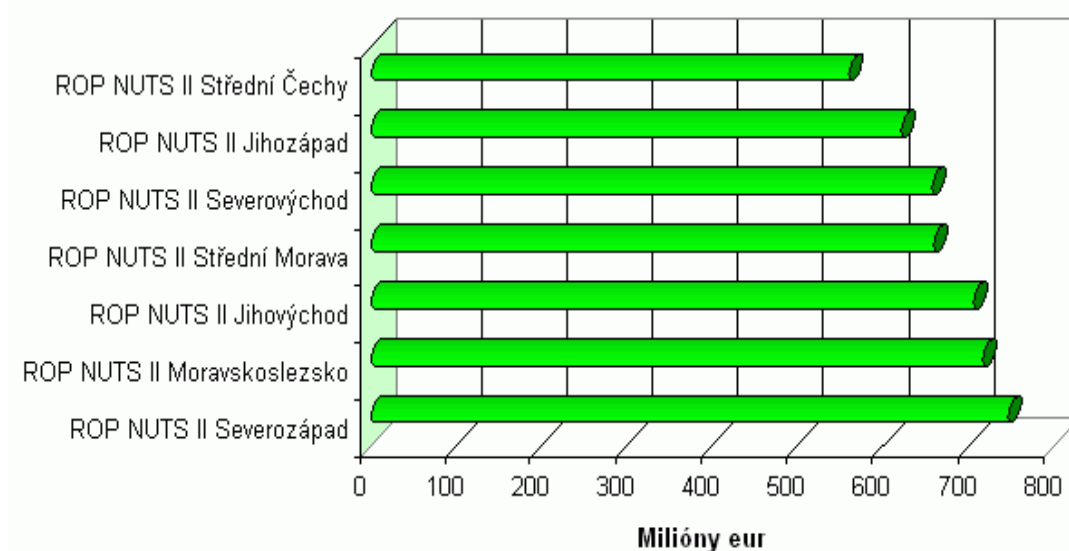
<http://www.strukturalni-fondy.cz/operacni-programy-2007-2013>

1) Cíl konvergence

Pomoc je zaměřena k hospodářskému a sociálnímu rozvoji. Pro tento cíl je připraveno sedm regionálních OP, které směřují na regiony soudržnosti – NUTS II s výjimkou Prahy (členění NUTS II viz. příloha 12) a osm tématických OP. Na tento cíl je vyčleněno 25,89 mld. Eur.⁷¹

1) Regionální operační programy (ROP) – jejich cílem je růst konkurenceschopnosti regionů a jejich atraktivnosti pro investory. ROP každého NUTS II samostatně řídí Regionální rada. Je na ně vyčleněna přibližně pětina dostupných prostředků, teda asi 4,6 mld. Eur z prostředků společenství.⁷²

Rozdělení prostředků pro ROP v cíli konvergence

Zdroj : Fondy Evropské unie, ROP Střední Čechy, citace 23.4.2008, přístup z internetu <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-op>

Dále bych se zaměřila pouze na ROP NUTS II Střední Čechy, ve kterém leží sledovaný svazek obcí.

ROP NUTS II Střední Čechy – „Řídícím orgánem je Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy, program je financován z ERDF a je na něj vyčleněno 559,08 mil. Eur, z českých veřejných zdrojů má být financování navýšeno o 98,66 mil. Eur.

O podporu mohou žádat kraj, obce, svazky obcí, profesní a zájmová sdružení, nestátní neziskové organizace a další“, blíže viz.⁷³

⁷¹ Fondy Evropské unie, operační programy 2007 – 2013, citace 23.4.2008, přístup z internetu, <http://www.strukturalni-fondy.cz/operacni-programy-2007-2013>

⁷² Fondy Evropské unie, regionální operační programy, citace 23.4.2008, přístup z internetu <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-op>

⁷³ Fondy Evropské unie, ROP Střední Čechy, citace 23.4.2008, přístup z internetu <http://www.strukturalni-fondy.cz/rop-sc>

ROP SČ – je rozdělen do následujících čtyřech prioritních os.

Prioritní osa 1 – Doprava, je na ni vyčleněno 41,6 % prostředků určených pro ROP Střední Čechy. Příklady možných projektů – výstavba protihlukových stěn, budování cyklostezek, přestavba a modernizace komunikací, výstavba nových zastávek veřejné dopravy.

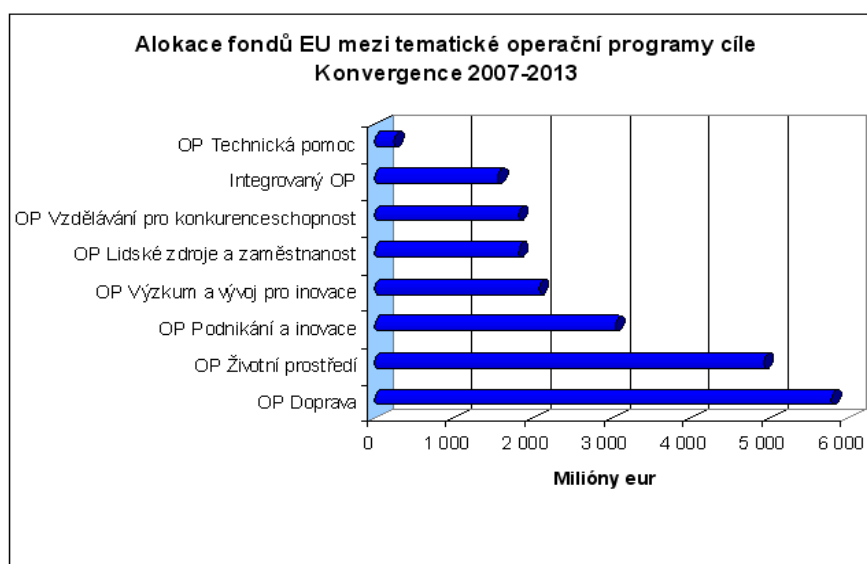
Prioritní osa 2 – Cestovní ruch, je na něj vyčleněno 18,0 % prostředků pro ROP SČ. Příklady možných projektů – výstavba a rekonstrukce ubytovacích kapacit, regenerace kulturních památek, výroba a šíření propagačních a informačních materiálů.

Prioritní osa 3 – Integrovaný rozvoj území - je na něj vyčleněno 37,0 % prostředků ROP SČ. Příklady možných projektů – odstranění nevyužitých staveb a ekologických zátěží, úprava veřejných prostranství a výsadba veřejné zeleně, modernizace a obnova veřejných služeb.

Prioritní osa 4 – Technická pomoc, je na ni vyčleněno 3,4 % prostředků ROP SČ. Příklady možných projektů – financování aktivit spojených s řízením programu (např. platy pracovníků zapojených do řízení ROP SČ), zajištění publicity programu, poskytování informačních, poradenských a konzultačních služeb potenciálním žadatelům o podporu.

Projekty ROP SČ a Prioritní osy – převzato z ⁷⁴

2) Tématické operační programy (TOP) – jsou rozděleny do sedmi oblastí a je na ně vyčleněno 21,23 mld. Eur z celkových prostředků na Cíl konvergence.

Zdroj: Fondy Evropské unie, TOP, citace 23.4.2008, přístup z internetu <http://www.strukturalni-fondy.cz/sektorove-op>

⁷⁴ Fondy Evropské unie, ROP Střední Čechy, citace 23.4.2008, přístup z internetu : <http://www.strukturalni-fondy.cz/rop-sc>

Z TOP bych uvedla pouze ty, ze kterých jsou oprávněny čerpat svazky obcí či samosprávné územní celky.

- 1) **Operační program Podnikání a inovace** – Podpora je zaměřena na rozvoj průmyslu, malého a středního podnikání s cílem zkvalitnění infrastruktury. Na tento program je vyčleněno 3 041 mil. Eur.
- 2) **Operační program Životní prostředí** – program je komplexně zaměřen na zvyšování kvality životního prostředí. Obce mohou získat dotace na výstavbu či rekonstrukce čistíček odpadních vod, budování sběrných dvorů nebo likvidaci nepovolených skládek. Na tento OP je vyčleněno 4 918 mil. Eur.
- 3) **Operační program Lidské zdroje** – v rámci tohoto programu mohou úřady územní samosprávy a další žadatelé např. podnikatelské subjekty či vzdělávací instituce získat finanční prostředky na vzdělávání zaměstnanců nebo na projekty zaměřené na začlenění ohrožených skupin zpět na trh práce. Do znevýhodněných skupin patří osoby po výkonu trestu, rodiče po rodičovské dovolené, etnické menšiny a další. Na tento OP je vyčleněno 1 837 mil. Eur.
- 4) **Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost** – program se zaměřen na celkové zvýšení úrovně školství a je na něj vyčleněno 1 829 mil. Eur.

Informace o TOP čerpány z ⁷⁵

2) Cíle 2 – Regionální konkurenceschopnost a cíl 3 – Evropská územní spolupráce

Cíl regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je určen pouze pro Prahu, Cíl Evropská územní spolupráce je zaměřen především na přeshraniční spolupráci a mohou z něj čerpat svazky obcí, ale mikroregion Kouřimsko je z něj vyloučen vzhledem ke své poloze v území ČR.⁷⁶

Sledovanému mikroregionu se nabízí možnost čerpat finanční prostředky zejména z ROP SČ, který je určen také pro svazky obcí. Myslím si, že největší význam pro území kouřimska mají osy 1 a 3, které jsou zaměřeny na podporu dopravy a rozvoje území.

⁷⁵ Fondy Evropské unie, ROP Střední Čechy, citace 23.4.2008, přístup z internetu:

<http://www.strukturalni-fondy.cz/sektorove-op>

⁷⁶ Fondy Evropské unie, operační programy 2007 – 2013, citace 23.4.2008, přístup z internetu:

<http://www.strukturalni-fondy.cz/operacni-programy-2007-2013>

Osu 1 považují pro rozvoj sledovaného území za velmi důležitou, neboť jak bylo ukázáno v socioekonomické analýze je Kouřimsko oblastí významnou vyjížděnkou. Z třetí osy považují za významný důraz na modernizaci a obnovu veřejných služeb. Pro zachování systému osídlení v území považují tyto dvě osy za jedny z nejdůležitějších. Současná společnost se neobejde bez funkčního systému veřejných služeb a zejména pro venkovské obyvatelstvo je důležitá podpora v oblasti dopravy z důvodu výše zmíněné vyjížděny.

2. Společná zemědělská politika – Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova patřil v programovacím období (2004 – 2006) do HSS a byl financován ze strukturálního fondu AEGGF (Evropský zemědělský a záruční fond).⁷⁷ V současném programovacím období náleží PRV do společné zemědělské politiky a je spolufinancován z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD).⁷⁸

Pro programovací období 2007 – 2013 je v rámci tohoto fondu možno vyčerpat přibližně 93 mld. Kč z toho 73 mld. Kč jsou prostředky z EU a 20 mld. představuje spolufinancování z ČR. PRV je rozdělen do čtyřech os, Osa I – zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, Osa II – zlepšování životního prostředí, Osa III – Kvalita života na venkově a Osa IV – Leader.⁷⁹

Dále bych rozebrala pouze osu III, ze které jsou oprávněny čerpat svazky obcí a Osu IV, která je určena pro místní akční skupiny (MAS), neboť mikroregion Kouřimsko je součástí MAS Podlipansko, která bude představena v kapitole 7.

Osa III – je orientována na zvyšování kvality života na venkově, především na rozvoj infrastruktury a služeb občanské vybavenosti atd.. V rámci této osy jsou určeny tři priority⁸⁰ – „ Tvorba pracovních příležitostí, Podmínky růstu a kvalita života na venkově, Vzdělávání a místní partnerství“⁸¹

Osa IV – LEADER, je určena pro MAS. MAS jsou uskupení jejichž členská základna je tvořena je tvořena soukromým i veřejným sektorem. Soukromý sektor musí tvořit více než 50 % členů. Tento program je určen pro území s 10 – 100 tis. obyvateli,

⁷⁷ Fondy Evropské unie, OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, citace 2.5.2008, přístup z internetu: <http://www.strukturalni-fondy.cz/oprvvmz>,

⁷⁸ Fondy Evropské unie, citace 23.4.2008, přístup z internetu: <http://www.strukturalni-fondy.cz/>

⁷⁹ Pělucha a kol., Rozvoj venkova v programovacím období 2007 – 2013, str. 91 - 96

⁸⁰ Pělucha a kol., Rozvoj venkova v programovacím období 2007 – 2013, str. 120

⁸¹ Pělucha a kol., Rozvoj venkova v programovacím období 2007 – 2013, str.121

ve kterém působí MAS. „Jedná se o horizontální osu, která prochází napříč všemi ostatními osami. Pro tuto osu jsou stanoveny následující dvě priority „Implementace místní rozvojové strategie a Realizace projektů spolupráce“⁸²

Smyslem Osy IV je rozvíjení podmínek spolupráce mezi obcemi, regiony, ale také spolupráce soukromého a veřejného sektoru.⁸³

V rámci Společné zemědělské politiky si myslím, že pro území Kouřimska je vhodné využívat možností osy IV, díky svému členství v MAS Podlipansko. Příklady realizovaných projektů budou rozebrány v kapitole 7 a také zde bude představena MAS Podlipansko.

⁸² Pělucha a kol., Rozvoj venkova v programovacím období 2007 –2013, str. 128

⁸³ Pělucha a kol., Rozvoj venkova v programovacím období 2007 –2013, str. 128

4. Hlavní etapy osídlení

V první části této kapitoly nastíním počátky vzniku lidských sídel a dále se zaměřím na historii osídlení Kouřimska, historické památky, v poslední části kapitoly se budu věnovat současnému osídlení.

4.1 Počátky osídlení

Přibližně před desetitisíci lety nastal významný mezník ve vývoji lidské společnosti. Tímto mezníkem byla neolitická neboli zemědělská revoluce, která přinesla do životního stylu nové prvky. Těmito prvky bylo usazení se v jednom místě a pěstování plodin a zdomácnění zvířat.⁸⁴

„Při zakládání sídel musel člověk samozřejmě uplatnit všechny své dosavadní zkušenosti s vyhledáváním a budováním svých dřívějších dočasných tábořišť. Musel ještě více dbát na vhodné přírodní podmínky a starat se o to, aby nenarušil soulad s místními božstvy a duchy.“⁸⁵

Postupem času přibývala další hlediska, která byla zohledňována při volbě místa k trvalému usazení. Jedná se zejména o možnost uskladnění a ochrany zásob, zdroj vody, dřeva a jiných surovin a dále také dostupnost cest zprostředkovávajících kontakt s okolím. Další významný mezník ve vývoji osídlení představuje vznik měst, kde se začala vymezovat řemesla a obchod.⁸⁶

Nutnou podmínkou vzniku měst byla existence hospodářských přebytků, které mohly být využity k výživě městského obyvatelstva. Jedna z prvních měst vznikla letech 4000 – 3000 př. n. l. v Mezopotámii v povodí řek Eufrat a Tigris, kde se nacházely velmi úrodné půdy. Podoba dnešních sídel, je ale více ovlivněna městy starého Řecka a Říma, která vznikala od 8. století př. n. l. tato města byla velmi pečlivě plánována a nechyběly v nich veřejné prostory jako například lázně.⁸⁷

⁸⁴ Opplová, Marta, Hrůza, Jiří, Lidská sídla v podmínkách trvale udržitelného rozvoje, Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí ČR a Centrem pro otázky životního prostředí UK v Praze, str. 16, ISBN 80-7078-368-0

⁸⁵ Tamtéž, str. 17

⁸⁶ Tamtéž, str. 17

⁸⁷ Short, J. S., Lidská sídla, Nakladatelský dům OP, 1994, str. 12, 13

4.2 Historie osídlení na Kouřimsku

„Historická oblast Kouřimska leží přibližně 30 km východně od Prahy na území okresu Kolín“.⁸⁸ Velmi cennou publikací, která pro mne byla zdrojem mnoha informací o historickém vývoji Kouřimska se stala kniha Vladimíra Rišlinka – Kouřim a okolí, průvodce po historických památkách, kterou vydalo město Kouřim s pomocí řady sponzorů. Následující část kapitoly je zpracována dle výše uvedené knihy z části historický vývoj.

Od počátku osídlení do 11 století

První osídlení se na Kouřimsku začalo objevovat již v mladší době kamenné, tzn. asi 4000 př. n. l. tato skutečnost je doložena řadou archeologických nálezů z té doby – jako je například vypíchaná a šňůrová keramika, ta byla v polovině druhého tisíciletí př. n. l. vystřídána kulturou zvoncovitých pohárů. Velmi významným mezníkem ve vývoji sledované oblasti představovalo 5. a 6. století našeho letopočtu, které je spjato s příchodem Slovanů do území. Ti zde začínají v průběhu sedmého století našeho letopočtu zakládat první hradiště. Pravděpodobně v této době se zde usadil kmen Zličanů, který měl nadvládu nad východní částí středních Čech až do 10. století. Roku 936 bylo kouřimské hradiště dobyt knížetem Boleslavem I., ale v té době ještě nedošlo k připojení k českému knížectví. Kouřimské hradiště bylo připojeno k panství Slavníkovců. Součástí českého knížectví se Kouřimsko stalo roku 995, kdy došlo k vyvraždění rodu Slavníkovců. Tímto rokem se území Kouřimi dostalo pod nadvládu Přemyslovců. Konec 10. století byl pro oblast Kouřimska významný ještě jednou událostí a tím bylo opuštění hradiště Stará Kouřim a založení nového správního centra na sousední ostrožně Sv. Jiří kde v době vlády knížete Jaromíra, který zemřel roku 1038 byla provozována vlastní mincovna.⁸⁹

11. – 16. století v dějinách Kouřimska

Období 11. a 12. století bylo ve znamení prudkého rozvoje Kouřimi. Začala se vytvářet dnešní síť vesnic a upevňovalo se postavení Kouřimi jako správního centra. Koncem 12. století přešlo území Kouřimi na rod Děpoliců, jako údělné knížectví ho obdržel Děpolt II., synovec krále Vladislava I., českého krále. Již roku 1223, ale rod

⁸⁸ Rišlink, Vladimír, Kouřim a okolí průvodce po kulturních památkách, 1 vydání, Tiskárna Nové Město nad Cidlinou, 2000, str. 7

⁸⁹ Rišlink, Vladimír, Kouřim a okolí průvodce po kulturních památkách, str. 11, 12

Děpoltů knížectví ztratil. Děpolda III. jej ztratil ve sporu s Přemyslem Otakarem I. Tímto rokem, kdy došlo k zániku Děpoltického knížectví započal postupný úpadek správního centra vybudovaného na ostrožně sv. Jiří, které v průběhu 13. století ustoupilo královskému městu Kouřimi založené přibližně v druhé čtvrtině 13. st. Václavem I. severozápadně od Děpoltického knížectví. Okolo Kouřimi bylo vybudováno nákladné městské opevnění a byl zbudován chrám sv. Štěpána, který přebíral po kostelu sv. Jiří titul arciděkanství sídla. Z důvodu ochrany Kouřimi bylo v druhé polovině 13. století rozhodnuto o založení královského hradu Kostelec nad Černými lesy, který byl umístěn v kopcovité krajině směrem na západ od Kouřimi. I přes dobré umístění měla na vývoj Kouřimi vliv řada negativních faktorů jako například – blízkost měst Českého Brodu, Kolína a zejména Kutné Hory, která před rokem 1300 rychle rostla díky bohatství z rozsáhlých nálezů stříbra. Další rána ve vývoji byla Kouřimi zasazena ve vrcholném středověku, kdy došlo k odklonu významné dálkové komunikace – tzv. trstenické stezky,“ která byla významnou obchodní cestou spojující Čechy a dálným Východem a Orientem“⁹⁰. Přesto lze Kouřim v období středověku považovat za bohaté a rozvinuté město, které mělo přibližně 3000 obyvatel.⁹¹

Velký vliv na dějiny Kouřimska měl nástup Habsburků k moci. Roku 1547 vznikla stavovská opozice, ve které se spojili Kouřimští s dalšími městy a šlechtou proti Ferdinandovi I. Důvodem tohoto spojení byla nevole podílet se na panovníkových taženích do říše. Opoziční stavovské hnutí bylo poraženo a za účast v tomto hnutí následovaly tresty od panovníka Ferdinanda I. Za odbojové hnutí byla Kouřim potrestána konfiskací majetku, omezením privilegií a peněžitými tresty a navíc byl do královského města nasazen císařský rychtář ve funkci inspektora s vysokou pravomocí. Ke zlepšení situace došlo v 60. letech 16. století kdy po silném nátlaku městské rady byla Kouřimi navracena většina majetku. Roku 1563 byla Kouřim postižena morovou epidemií a o třicet let později ničivou povodní, ale ani jedna z těchto událostí neměla významný vliv na dobrou hospodářskou situaci oblasti. V kraji se rozvíjelo především ovocnářství a lesní hospodářství. Významně se také rozšířilo rybníkářství.⁹²

⁹⁰ Život Úval, 8/2005, citace 3. 5. 2008, přístup z internetu:

<http://www.uvaly.cz/zivotuval/0508/zivotuval.htm#historie>.

⁹¹ Řišlink Vladimír, Kouřim a okolí průvodce po kulturních památkách, str. 13

⁹² Řišlink Vladimír, Kouřim a okolí průvodce po kulturních památkách, str. 13 - 22

17. – 20. století v dějinách Kouřimska

Třicetiletá válka, která probíhala v letech „1618 – 1648“⁹³ zasáhla Kouřim velmi krutým způsobem. Kouřim byla místem, přes které často procházela císařská vojska, ale teprve rok 1639, byl pro Kouřim opravdovou katastrofou. Po řádění švédských vojsk zůstalo zpustošené, vypálené a téměř vyvražděné město. Po skončení války náležela oblast Kouřimska mezi nejvýrazněji zničená území v českém království. Trvalo velmi dlouhou dobu, než se Kouřim začala vzpamatovávat z válečných hrůz. Situace se začala obracet k lepšímu až v 18. století, kdy císař Leopold I. udělil Kouřimi některá výnosná privilegia, ale ani tak se v nepodařilo plně obnovit ekonomickou prosperitu oblasti. Kouřim již nikdy nedosáhla svého dřívějšího významu a slávy. Bohužel ani 18. století nepřineslo klid do oblasti a Kouřim byla opět zmítaná válečnými útrapami a roku 1757 bylo město zpustošeno pruskými vojsky. V této době také začala sílit nespokojenost poddaných, která vyvrcholila roku 1775 velkým selským povstáním, tyto nepokoje byly uklidněny až roku 1781 patentem císaře Josefa II., kterým bylo zrušeno nevolnictví.⁹⁴

Ve znamení kritických událostí se nesl i počátek 19. století, kdy město bylo postiženo ničivým požárem. Popelem padlo mnoho obytných i veřejných staveb. Kouřim přestávala být tradičním centrem a její pozici začal ohrožovat rozvíjející se Kostelec nad Černými lesy, který byl původně vybudován na její ochranu. Úpadek Kouřimi byl dokonán událostmi probíhajícími v polovině 19. století. Zejména to byla reforma územního uspořádání království českého z roku 1850, kterou došlo ke zrušení Kouřimského kraje. Kouřim byla formálním centrem jednoho z nejvýznamnějších krajů v českém království. Kouřimský kraj se rozkládal od soutoku Labe a Vltavy až po severozápadní výběžky Českomoravské vrchoviny. Reformou byl kraj rozdělen na několik částí. Kouřim zůstala správním centrem pouze pro východní polovinu a západní část přešla pod Český Brod a Kostelec nad Černými lesy. Roku 1868 se odehrála další změna správního uspořádání, která připravila Kouřim o její pozici správního centra a tou bylo připojení území ke Kolínsku. Negativní vliv na hospodářskou situaci oblasti mělo zbudování železničního spojení Praha – Olomouc v letech 1843 – 1845. V důsledku vystavění trati byla Kouřim odsunuta z dosahu významných dopravních

⁹³ Hradý v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, Třicetiletá válka, citace 24.3.2008, přístup z internetu: http://hrady.hyperlink.cz/30leta_valka.htm

⁹⁴ Řišlink Vladimír, Kouřim a okolí průvodce po kulturních památkách, str. 22 - 29

cest. Kouřim a její okolí se v průběhu 19. století stává poklidně žijící venkovskou oblastí.⁹⁵

Ve 20. a 30. letech se Kouřimsko stává oblíbenou turistickou oblastí, především Pražanů. Kouřim a její okolí má turistům co nabídnout. Jednak jsou to historické památky, některé z nich budou představeny v následující subkapitole, ale také řada kulturních akcí, která je ve městě pravidelně pořádána. Naneštěstí nadešel rok 1939 a začala druhá světová válka, která znamenal období útisku a nedostatku nejen pro oblast Kouřimi, ale pro celou střední Evropu. Po druhé světové válce převzala moc v Českých zemích komunistická strana, byla provedena násilná kolektivizace zemědělských družstev a likvidace soukromého podnikání. V celé oblasti došlo ke značnému poklesu úrovně kulturního života. Roku 1960 byla provedena reforma správního uspořádání. Byl zrušen okres Český Brod a jeho území bylo z převážné části připojeno k okresu Kolín, tím bylo území Kouřimska po dlouhých letech opět spojeno do jedné oblasti i když v rámci okresu Kolín. Kouřim se postupem času stává zapomenutou oblastí, která leží mimo dění všech významných událostí.⁹⁶

Ale i přes to je možné, že období komunismu mělo pro oblast určitá pozitiva „dlouhá desetiletí socialistické stagnace však na druhé straně paradoxně městu prospěla tím, že je jakoby zakonzervovala v čase a prostoru v jeho historické podobě“⁹⁷

I když revoluce v roce 1989 přinesla svobodu a možnosti volného podnikání, tak na Kouřimsku nedošlo k výraznému ekonomickému rozvoji a rozkvětu soukromého podnikání, podrobněji bude rozebráno v kapitole 6.1. Socioekonomická analýza.

Městečko působí klidným dojmem a historický duch místa Vás provází nejen ve městě, ale také v jeho okolí. Nachází se zde řada kulturně historických památek, které můžete navštívit. Myslím si, že na Kouřimsku lze nalézt dobrý potenciál pro rozvoj cestovního ruchu.

4.2.1 Pamětihodnosti Kouřimska

Vzhledem k dlouhé tradici osídlení na Kouřimsku zde můžeme nalézt řadu historických památek a zajímavých míst, která stojí za vidění. Ve své práci bych ráda některá z nich představila. Při zpracování této části práce jsem vycházela z oficiálních

⁹⁵ Rišlink, Vladimír, Kouřim a okolí průvodce po kulturních památkách, str. 30 - 33

⁹⁶ Rišlink, Vladimír, Kouřim a okolí průvodce po kulturních památkách, str. 33 - 35

⁹⁷ Oficiální web města Kouřim, citace 25.3.2008, přístup z internetu: <http://www.kourim-radnice.cz/history/history.html>

webových stránek města, na kterých je umístěno mnoho zajímavých informací o historii i současnosti města.

Střed města Kouřim tvoří rozlehlé náměstí, které bylo poprvé vydlážděno roku 1536. Pod náměstím vedou podzemní chodby, jejichž rozsah nebyl do dnešního dne prozkoumán. Na náměstí se nachází Mariánská kašna z roku 1850.

Kouřimské náměstí

Mariánská kašna

zdroj - Oficiální web města Kouřim, citace 25.3.2008 , přístup z internetu: <http://www.kourim-radnice.cz/history/history.html>

Dále je zde umístěno muzeum Kouřimska, které bylo založeno roku 1906. Muzeum sídlí v budově ze 14. století, která původně sloužila jako správní centrum oblasti. Současná podoba budovy pochází z roku 1782, kdy ji přestavěl Jan Wirsch.⁹⁸

Městské muzeum

zdroj - Oficiální web města Kouřim, citace 25.3.2008 , přístup z internetu: <http://www.kourim-radnice.cz/history/history.html> ,

Na náměstí se nacházejí ještě další památky, jako je například Zvonice, jejíž část je vidět za muzeem na výše uvedené fotografii nebo chrám sv. Štěpána – blíže viz příloha č. 1 a 2. Ze zajímavostí, které se nalézají mimo náměstí bych ráda zmínila zejména Lechův kámen a Pražskou bránu.

⁹⁸ Oficiální web města Kouřim, citace 25.3.2008 , přístup z internetu: <http://www.kourim-radnice.cz/history/history.html>

K Lechovu kameni se váže pověst vysvětlující původ jména města Kouřim. Pověst nám říká, že v roce 653 se mladší bratr Čecha vydal založit nové sídlo a na znamení toho, že vhodné místo k usazení našel bude vyslán kouřový signál a odtud podle pověsti pramení název města. Pražská brána, je ranně gotickou stavbou z poloniny 13. století, která byla součástí městského opevnění. Roku 1993 byla zrestaurována, ale vedení města se nepodařilo prosadit zákaz vjezdu motorových vozidel, která negativně ovlivňují stav brány.⁹⁹

Lechův kámen

Pražská brána

zdroj - Oficiální web města Kouřim, citace 25.3.2008 , přístup z internetu: <http://www.kourim-radnice.cz/history/history.html>

Mezi další zajímavosti a historické památky oblasti Kouřimska patří například místní Muzeum lidových staveb nebo Lipanská mohyla, kterou můžete vidět v příloze č. 3.

Výše uvedené pamětihodnosti představují pouze malou ukázkou toho co můžete na Kouřimsku vidět. Myslím si, že cestovní ruch na jednu stranu představuje oblast s rozvojovým potenciálem, ale na druhou stranu se domnívám, že Kouřimsko nemá tak silný potenciál, aby se stalo územím, které bude prosperovat pouze z cestovního ruchu. Oblast má co nabídnout, ale podle mého názoru se jedná spíše o místo, které je vhodné pro jednodenní výlety. Problém delšího pobytu vidím zejména v nedostatečné dopravní vybavenosti. I přes to, že se situace v posledních letech výrazně zlepšila a to zejména díky zapojení místní veřejné přepravy do systému Pražské integrované dopravy, tak si myslím, že pro delší pobyt je výhodnější vydat se na dovolenou do těchto míst vlastním automobilem. Další problém především pro větší turistické skupiny představují nedostatečné ubytovací kapacity. Přímo v Kouřimi se sice nacházejí dva malé penzion, ale pro ubytování celého zájezdu je jejich kapacita nedostatečná.

⁹⁹ Oficiální web města Kouřim, citace 25.3.2008 , přístup z internetu: <http://www.kourim-radnice.cz/history/history.html>

4.3 Současné osídlení – mikroregion Kouřimsko

Současná sídelní struktura Kouřimska je tvořena malými obcemi (viz 6.1 tab. č.1). Jednotlivé malé obce mohou při realizaci náročných projektů narážet na nedostatek finančních a lidských zdrojů. Pro tyto obce je možným řešením výše uvedených problémů vzájemná spolupráce, kterou upravuje například zákon č. 128/2000 Sb. a další. Spolupráce obcí byla zmíněna již v zákoně č.367/1990 Sb. O obecním zřízení, ale pouze velmi stručně.¹⁰⁰

Problematika legislativní úpravy svazků obcí bude rozebrána v následující kapitole.

Možnosti vzájemně spolupracovat využily obce již roku 1999 kdy vzniklo Sdružení obcí Kouřimska.¹⁰¹ Sdružení a také obce jako jednotlivci aktivně pracují na zvyšování kvality života v území. Když vezmu v úvahu současný trend ve vývoji osídlení, kterým je především odchod rodin s malými dětmi z města na venkov, tak si myslím, že mikroregion Kouřimsko je optimální volbou. Jedná se o malebnou oblast, která se nachází v polovině cesty mezi Prahou a Kolínem. Kouřimsko ideálně propojuje možnost bydlení v klidné venkovské oblasti s dobrou dostupností Prahy a Kolína, které nabízejí místním obyvatelům možnost pracovního uplatnění, kulturní vyžití a další služby. Bohužel na území Kouřimska není dostatek pracovních příležitostí a tak jsou místní obyvatelé nuceni za prací dojíždět. Mezi další výhody oblasti, kromě příhodné polohy patří funkční systém Pražské integrované dopravy. Téměř v každé vesnici najdete obchod s potravinami a základním spotřebním zbožím, místní hostinec, fotbalové hřiště, samozřejmě je dobrá dostupnost škol a lékařů. V poslední době se také začínají budovat dětská hřiště a rozvíjet moderní technologie, zejména pokrytí signálem internetu.

¹⁰⁰ Majerová, Věra a kolektiv, Český venkov 2005 Rozvoj venkovské společnosti, str. 142

¹⁰¹ Program obnovy a rozvoje mikroregionu Kouřimsko, Terplan a. s., 2000, str. 1

5. Spolupráce obcí

První část této práce budu věnována právní úpravě spolupráce obcí a strategii rozvoje z obecného hlediska. Dále se zaměřím na sledovaný mikroregion, nejprve uvedu jeho obecnou charakteristiku a pak nastíním jeho konkrétní právní úpravu.

5.1 Právní úprava spolupráce obcí

„Spolupráci obcí upravuje zákon č. 128/2000 Sb. díl 3, § 46 – 55.“¹⁰² Podle tohoto zákona je obcím umožněna spolupráce při výkonu samostatné působnosti. Dle uvedeného zákona jsou možné následující tři formy spolupráce obcí :

- 1) Na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu
- 2) Na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí
- 3) Zakládáním právnických osob podle zvláštního zákona (Obchodního zákoníku) dvěma nebo více obcemi.¹⁰³

Dobrovolný svazek obcí (DSO)

DSO je právnickou osobou vytvořenou za účelem ochrany a prosazování společných zájmů. Členem svazku mohou být pouze obce. Výše uvedený zákon vymezuje také předmět činnosti DSO. Mezi hlavní oblasti, na které se zaměřují aktivity svazku obcí patří – školství, sociální péče, ochrana životního prostředí, cestovní ruch, zvyšování úrovně veřejné dopravy a v neposlední řadě také správa majetku.¹⁰⁴

Obcím je na základě tohoto zákona také umožněno uzavírat smlouvy o spolupráci obcemi jiných států, ale tyto smlouvy lze uzavírat jen za předpokladu, že to dovoluje mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána.¹⁰⁵

Hospodaření svazku obcí

Hospodaření svazku obcí je upraveno v zákoně č. 250/2000 Sb. v části 5 § 38 – 39a. Podle § 38 výše uvedeného zákona „ Svazek obcí hospodaří s majetkem, který ze svého vlastního majetku vložily do svazku obcí jeho členské obce podle stanov svazku obcí a dále s majetkem, který získal svou vlastní činností. Majetek vložený obcí do hospodaření svazku obcí zůstává ve vlastnictví obce.“¹⁰⁶ Finanční hospodaření svazku obcí je upraveno v § 39. „ Svazek obcí hospodaří podle svého rozpočtu, jehož obsahem

¹⁰² Zákon č 128/2000 Sb., podle stavu k 27.4.2007, §46

¹⁰³ Zákon č 128/2000 Sb., podle stavu k 27.4.2007, §46

¹⁰⁴ Blíže Zákon č 128/2000 Sb., podle stavu k 27.4.2007, §49,50

¹⁰⁵ Blíže Zákon č. 128/2000 Sb., podle stavu k 27.4.2007

¹⁰⁶ Zákon č. 250/2000 Sb., §38

jsou příjmy a výdaje svazku obcí vyplývající z jeho činností v souladu s jeho stanovami.“¹⁰⁷

Společným dokumentem sdružených obcí, který slouží ke koordinaci aktivit v území může být rozvojová strategie.

5.2 Sdružení obcí Kouřimska

Za účelem vzájemné spolupráce bylo roku 1999 ustanoveno Sdružení obcí Kouřimska, má v současnosti šestnáct členů, (viz. příloha č. 4 – mapa sdružení). Při svém založení členskou základnu tvořilo sedmnáct obcí, ale obec Ždánice ze sdružení vystoupila. Hlavními důvody proč zastupitelstvo rozhodlo o vystoupení ze sdružení byly – nerovné postavení obcí, tzn., že malé obce jsou vnímány jako chudý příbuzný a problém koordinace aktivit z důvodu vysokého počtu členů a nejednotných potřeb, blíže viz příloha č. 6.

Hlavním důvodem vzniku sdružení byla myšlenka koordinace rozvojových aktivit v území, které by měly být zaměřeny zejména na rozvoj bytové výstavby, cestovního ruchu, zvýšení úrovně technické a dopravní infrastruktury. Společným rozvojovým dokumentem sdružených obcí je Program obnovy a rozvoje mikroregionu Kouřimska, který zpracoval Terplan a.s..¹⁰⁸ Rozvojová strategie území vychází zejména z potřeb a možností jednotlivých obcí. Při jejím zpracování byly také brány v úvahu možnosti, které poskytují programy podpory jako např. Program obnovy a venkova.¹⁰⁹ Jednotlivé programy a jejich přínos pro sledovanou oblast budou rozebrány v 7. kapitole.

Právní úprava Sdružení obcí mikroregionu Kouřimsko

Sdružení bylo ustanoveno na dobu neurčitou podle zakladatelské smlouvy, jejíž nedílnou součástí jsou stanovy. Smlouva byla vypracována v souladu s ustanoveními zákona č. 367/1990 Sb. o obcích a zákona č. 40/1964 (občanský zákoník). Stanovy

¹⁰⁷ Zákon č. 250/2000 Sb., §39

¹⁰⁸ Program obnovy a rozvoje mikroregionu Kouřimsko, Terplan a. s., 2000, str. 1,2

¹⁰⁹ Program obnovy a rozvoje mikroregionu Kouřimsko, Terplan a. s., 2000, str. 130

upravují účel a předmět sdružení, základní vklad, práva a povinnosti členů, orgány a jejich pravomoci, hospodaření, vystoupení a vyloučení členů a zánik sdružení. Základní vklad je stanoven ve výši 20 Kč na trvale žijícího obyvatele v obci. Orgány sdružení jsou – valná hromada, představenstvo, které je statutárním orgánem a kontrolní komise. **Valná hromada** – je nejvyšší orgán sdružení, který rozhoduje o plánu činnosti a jeho změnách, o rozpočtu, změně členské základny a dalších oblastech. Je usnášení schopná, pokud se jednání účastní nadpoloviční většina členů, k přijetí usnesení je zapotřebí dvoutřetinová většina hlasů všech přítomných členů. **Představenstvo sdružení** – je výkonným orgánem, řídí činnost sdružení, je odpovědné za přípravu podkladů pro jednání valné hromady, dále je odpovědné za řádné vedení účetnictví a evidenci majetku, představenstvo je usnášeníschopné nadpoloviční většinou hlasů. **Kontrolní komise** je tříčlenný kontrolní orgán, který kontroluje dodržování souladu aktivit sdružení s stanovami, zakladatelskou smlouvou a právními předpisy, dále je oprávněna nahlížet do dokumentů sdružení a nejméně dvakrát ročně provádí kontrolu účetnictví sdružení. Hospodaření probíhá na základě rozpočtu, který je sestavován na kalendářní rok a schvaluje ho valná hromada. Na konci účetního období rozhoduje valná hromada o rozdělení zisku nebo úhradě ztráty na základě návrhu vypracovaného představenstvem.¹¹⁰.

¹¹⁰ Zakladatelská smlouva a stanovy Sdružení obcí Kouřimska

6. Případová studie

V této části práce provedu analýzu socioekonomické základny a SWOT analýzu sledovaného území. Na základě poznatků získaných z provedených analýz bude stanovena strategie rozvoje a její hlavní priority.

6.1 Socioekonomická analýza

V rámci této analýzy se zaměřím na strukturu obyvatelstva, ekonomickou aktivitu v oblasti, technickou sociální a kulturní infrastrukturu. Hodnoty monitorovaného území budu porovnávat s údaji za Českou republiku. Pouze pro vývoj počtu obyvatel a věkovou strukturu jsou v tabulkách uvedena data za jednotlivé obce, další ukazatele jsou charakterizovány za celý sledovaný mikroregion a porovnány s údaji za ČR. Zdrojem dat pro analýzu budou údaje z Českého statistického úřadu a vlastní výpočty. Pomocí vlastních výpočtů byly zjištěny souhrnné údaje za mikroregion, neboť na ČSÚ jsou evidovány pouze údaje za jednotlivé obce. Údaje za jednotlivé obce v absolutních hodnotách jsou uvedeny v příloze č. 11.

Základní charakteristika území

Území mikroregionu má rozlohu 161,7 km² a k „1.1.2007 zde trvale bydlelo 8 206“¹¹¹ obyvatel. V současnosti tvoří mikroregion 16 obcí a z toho jsou pouze dvě města – Kouřim a Zásmyky. Jedná se o převážně vesnický region, ve kterém hustota osídlení činí průměrně pouze 50 obyvatel na km².¹¹²

Oblast lze v porovnání s Českou republikou považovat za řídce osídlenou, neboť „hustota obyvatelstva v ČR je 130 obyvatel na km² (k 1.1.2004)“¹¹³.

Tabulka č. 1

Základní charakteristika území 2007				
	Počet obcí	Rozloha km ²	Počet obyvatel	Hustota zalidnění na km ²
ČR	6249	78 867	10 287 189	130
Barchovice	3	17,74	200	11
Dolní Chvátliny	3	12,22	427	35
Horní Kruty	5	14,33	508	35
Klášteří Skalice	1	3,33	119	36

¹¹¹ Malý lexikon obcí, citace 9.4.2008, přístup z internetu, <http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/p/1302-07>

¹¹² Program obnovy a rozvoje mikroregionu Kouřimsko, Terplan a. s., 2000, str. 4

¹¹³ Český statistický úřad, citace 28.3.2008, přístup z internetu: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_eupr,

	Počet obcí	Rozloha km ²	Počet obyvatel	Hustota zalidnění na km ²
Kouřim	2	14,4	1 813	126
Krychnov	1	2,58	98	38
Libodřice	1	5,91	265	45
Malotice	2	8,57	248	29
Polní Voděradý	1	4,06	134	33
Svojšice	3	9,83	565	57
Toušice	2	7,18	260	36
Třebovle	4	10,96	414	38
Vitice	6	22,38	1 012	45
Zalešany	2	4,91	117	24
Zásmuky	5	24,11	1 806	75
Žabonosy	1	3,1	220	71
Kouřimsko	42	165,61	8 206	50

Zdroj: Malý lexikon obcí, citace 9.4.2008, přístup z internetu, <http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/p/1302-07>

Jak je vidět z předchozí tabulky tak území Kouřimska je čistě venkovskou oblastí, neboť žádná z obcí nepřekračuje hranici 2000 obyvatel, která slouží k statistickému vymezení venkovského sídla (viz. kap.1.1.3).

Struktura obyvatelstva

Zde se zaměřím zejména na vývoj počtu obyvatel, věkové a vzdělanostní složení obyvatelstva, důležitým údajem pro stanovení priorit rozvoje bude také analýza vyjížděky za prací.

Vývoj počtu obyvatel

Z hlediska vývoje počtu obyvatel je v posledních letech patrný pozitivní trend, který kopíruje růst obyvatel v České republice. Jak je vidět z následující tabulky po poklesu počtu obyvatel, který nastal v letech 1991 – 2001, dochází od roku 2001 k růstu celkového počtu obyvatel.

Tabulka č. 2

Vývoj počtu obyvatel v letech 1991 - 2007				
	1991	2001	2003	2007
ČR	10302215	10230060	10203269	10287189
Kouřimsko	8274	7925	7969	8206

Zdroj: ČR 2007 - <http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/p/1301-07>

ČR 2003 - http://www.czso.cz/csu/2003edicniplan.nsf/publ/1301-03-k_1_1_2003

ČR 2001 - http://www.czso.cz/csu/2001edicniplan.nsf/publ/1301-01-k_1_1_2001, ČR 1991 - SLDB 1991

Data pro mikroregion rok 2007 a 2003 – Malý lexikon obcí, rok 2001 – SLDB 2001 a rok 1991 – Program obnovy a rozvoje, Terplan a.s.

Věková struktura

I přes výše uvedenou skutečnost pozitivního trendu v růstu počtu obyvatel, tak ve sledovaném území dochází ke stárnutí populace. Jak je vidět z následující tabulky tak k výraznému nárůstu osob v poproduktivním věku došlo v obcích Malotice a Svojšice, kde je tento nárůst dvojnásobný. Opačný vývoj ve věkové struktuře mají především obce Libodřice a Zalešany, kde došlo ke zlepšení věkové struktury přibližně o 1/5. Stárnutí populace je problémem v celé České republice a území Kouřimska tento trend svým věkovým složením obyvatelstva potvrzuje. Pouze obec Horní Kruty vykazuje ve srovnání s ČR příznivější strukturu složení.

Tabulka č. 3

Věková struktura obyvatelstva 1991, 2001 - podíl obyvatel ve věku								
	0 - 14	15 - 59	60+	Index stáří	0 - 14	15 - 59	60+	Index stáří
ČR	21,01	61,15	17,84	84,91	16,18	65,38	18,45	114,04
Barchovice	18,81	53,47	27,72	147,37	14,58	60,42	25,00	171,43
Dolní Chvátliny	20,19	56,15	23,67	117,24	14,11	64,96	20,92	148,28
Horní Kruty	20,72	55,78	23,51	113,46	18,90	62,40	18,70	98,96
Klášteří Skalice	23,53	49,58	26,89	114,29	15,93	59,29	24,78	155,56
Kouřim	20,40	57,14	22,46	110,08	15,43	64,39	20,18	130,77
Rychnov	15,89	56,07	28,04	176,47	15,84	56,44	27,72	175,00
Libodřice	18,58	57,31	24,11	129,79	16,79	65,69	17,52	104,35
Malotice	24,16	52,35	23,49	97,22	12,69	60,82	26,49	208,82
Polní Vodčery	16,88	61,04	22,08	130,77	13,95	65,12	20,93	150,00
Svojšice	14,40	57,12	28,48	197,70	11,39	58,30	30,31	266,10
Toušice	23,53	51,10	25,37	107,81	17,97	58,98	23,05	128,30
Třebovle	20,79	56,54	22,66	108,99	15,13	64,36	20,51	135,59
Vitice	21,42	58,54	20,04	93,56	16,35	65,07	18,58	113,64
Zalešany	9,92	56,49	33,59	338,46	11,54	52,88	35,58	308,33
Zásmuky	20,18	57,61	22,22	110,11	16,03	63,08	20,89	130,29
Žabonosy	12,44	55,76	31,80	255,56	13,37	58,42	28,22	211,11
Mikroregion celkem	19,75	56,68	23,57	119,34	15,46	62,85	21,69	140,33

Zdroj: Data za mikroregion- ČSÚ - SLBD 2001, <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/okresy/CZ0214>, 8.4.2008

Data za ČR 2001 SLDB 2001

Data za mikroregion a ČR 1991 – Program obnovy a rozvoje, Terplan a.s. 2000 a vlastní výpočty

Index stáří – „vyjadřuje, kolik je v populaci obyvatel ve věku 60 let a více na 100 dětí ve věku 0 – 14 let.“¹¹⁴

¹¹⁴ Demografické informace, analýzy a komentáře, citace 8.4.2008 přístup z internetu - http://www.demografie.info/?cz_demstarnutivvyvoj=&PHPSESSID=dccb9f08e8cd6c53567572514dcb43d1

Obyvatelstvo podle národnosti

Z hlediska národnostního složení území vykazuje vyšší homogenitu oproti struktuře České republiky. Tento rozdíl je dobře viditelný zejména u moravské národnosti, ale to je podle mého názoru dáno do určité míry polohou mikroregionu. Při porovnání jednotlivých národností je téměř ve všech zastoupení nižší než v ČR, pouze k romské národnosti se hlásí vyšší podíl obyvatel a to o 0,08%.

Tabulka č. 4

Obyvatelstvo podle národnosti				
	ČR	v %	Kouřimsko	v %
Počet obyv. celkem z toho	10 230 060		7 925	
Česká	9 249 777	90,42	7560	95,39
Moravská	380 474	3,72	2	0,03
Slezská	10 878	0,11	0	-
Slovenská	193 190	1,89	136	1,72
Romská	11 746	0,11	14	0,18
Polská	51 968	0,51	3	0,04
Německá	39 106	0,38	3	0,04
ukrajinská	22 112	0,22	19	0,24
Vietnamská	17 462	0,17	0	-
ost. + nezj.	253 347	2,48	188	2,37
		100		100

Zdroj: data za mikroregion- ČSÚ - SLBD 2001, <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/okresy/CZ0214>, 8.4.2008

Zdroj: data za ČR, SLDB 2001 - <http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/kapitola/4132-05--3002>, 8.4.2008 a vlastní výpočty

Při studiu národnostního složení pro mne bylo překvapivým zjištěním, že se nikdo z obyvatel nehlásí k vietnamské národnosti, neboť z vlastní zkušenosti vím, že tato komunita zde zastoupena je.

Vzdělanostní struktura

Vzdělanostní struktura monitorovaného území je ve srovnání s ČR nepříznivá. Zatímco v oblasti vyššího a vysokoškolského vzdělání mikroregion zaostává, tak v lidí bez vzdělání nebo se základním a nedokončeným vzděláním je zde vyšší podíl než v rámci ČR. Vysokoškolsky vzdělaní lidé tvoří necelých 9% populace zatímco na Kouřimsku je zastoupení více jak o polovinu nižší, naopak lidí se základním či nedokončeným je ve vzdělanostní skladbě téměř o třetinu více. Vzdělanostní struktura je vymezena za obyvatele starší patnácti let z celkového počtu obyvatel (15+).

Tabulka č. 5

Vzdělanostní struktura 2001				
	ČR	v %	Kouřimsko	v %
	8 575 198		6700	
bez vzdělání	37 932	0,44	110	1,64
základní vč. Neukončeného	1 975 109	23,03	2045	30,52

	ČR	v %	Kouřimsko	v %
vyučení a střední odb. bez mat.	3 255 400	37,96	2779	41,48
střední s maturitou	2 134 917	24,90	1243	18,55
VO a nástavbové	296 254	3,45	153	2,28
VŠ	762 459	8,89	263	3,93
Nezj.	113127	1,32	107	1,60
		100,00		100,00

Zdroj data za mikroregion- ČSÚ - SLBD 2001, <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/okresy/CZ0214> , 8.4.2008

Zdroj data za ČR, SLDB 2001 - <http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/kapitola/4132-05--3002> a vlastní výpočty, 8.4.2008

Ekonomická základna

Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity

Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity je přibližně shodná se strukturou České republiky. Ekonomicky aktivní tvoří přibližně polovinu celkového počtu obyvatel a to jak na území Kouřimska a tak v ČR, zhruba 90% z nich patří mezi zaměstnané.

Tabulka č. 6

Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity				
	ČR	v %	Kouřimsko	v %
Počet obyvatel celkem	10230060		7925	
z toho				
Ekonomicky aktivní celkem	5253400	51,35	3858	48,68
Zaměstnaní	4766463	90,73	3513	91,06
z toho pracující důchodci	180146	3,43	97	2,51
Ženy na mateřské dovolené	81666	1,55	83	2,15
Nezaměstnaní	486937	9,27	345	8,94
Ekonomicky neaktivní celkem	4894465	47,84	3995	50,41
z toho nepracující důchodci	2244482	45,86	2091	52,34
Žáci, studenti, učni	1770062	36,16	1275	31,91
Osoby s nezjištěnou aktivitou	82195	0,80	72	0,91

Zdroj data za ČR, SLDB 2001 - <http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/kapitola/4132-05--3002> , 8.4.208

Zdroj data za mikroregion- ČSÚ - SLBD 2001, <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/okresy/CZ0214> , 8.4.2008 a vlastní výpočty

Ekonomicky aktivní podle odvětví

Při porovnání ekonomické aktivity ve vybraných odvětví je nejvýraznější rozdíl v oblasti zemědělství, kde je podíl aktivního obyvatelstva téměř trojnásobný. Naopak významně nižší je zastoupení obyvatelstva v oboru školství, zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti, zde je dosaženo 50 % podílu v rámci ČR.

Tabulka č. 7

Ekonomicky aktivní podle odvětví				
	ČR	v %	Kouřimsko	v %
Počet obyvatel celkem	10230060		7925	
Ekonomicky aktivní celkem	5253400	51,35	3858	48,68
z toho dle vybraných odvětví				
zemědělství, lesnictví, rybolov	183 782	3,50	364	9,43
Průmysl	1 525 837	29,04	1017	26,36
Stavebnictví	454 835	8,66	348	9,02
obchod, opravy motorových vozidel	555 913	10,58	356	9,23
veřejná správa, obrana a soc. zabezp.	322 008	6,13	269	6,97
školství, zdravot., veterinární a soc. činnost	834 713	15,89	323	8,37

Zdroj data za ČR, SLDB 2001 - <http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/kapitola/4132-05--3002> 8.4.2008

Zdroj data za mikroregion- ČSÚ - SLBD 2001, <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/okresy/CZ0214>, 8.4.2008 a vlastní výpočty

Primární sféra

„Jedná se o zemědělsky intenzivně využívané území. K 1.1.2000 tvořila zemědělská půda 77,1% z celkového půdního fondu a byla zorněna z 82,5%. V oblasti jsou nadprůměrné až průměrné produkční podmínky pro pěstování obilovin a řepky.“¹¹⁵ Dále jsou v oblasti vhodné podmínky pro ovocnářství. V okolí Dobrého Pole (obec, která je součástí Vitic) se nacházejí rozlehlé ovocné sady. Pěstují se zde především jablka, třešně a švestky.

Sekundární sféra

„Největší průmyslovou firmou je LONZA Biotec, s.r.o., která se specializuje na výrobu účinných látek léčiv, v současnosti má 375 zaměstnanců a aktivně spolupracuje s městem, podporuje místní mateřskou a základní školu. Dále také místní zájmové organizace jako je například Junák a oddíl kopané Tělovýchovné jednoty Kouřim.“¹¹⁶

Mezi další významnější podnikatelské subjekty patří firma Sojka se sídlem v Kouřimi, která se zabývá výrobou a zpracováním masa a společnost Bonita s.r.o. se sídlem v Zásmukách zabývající se výrobou a distribucí čokoládových krémů a instantních nápojů. Dále zde působí řada malých podnikatelů, ale jejich činnost nemá velký vliv na rozvoj mikroregionu.

S ohledem na charakter území, ve kterém většina obcí leží v údolích a v jejich okolí se nenacházejí dostatečné plochy k vybudování průmyslových center nedošlo

¹¹⁵ Mikroregion Kouřimsko program obnovy a rozvoje, Terplan a. s., 2000, str. 43

¹¹⁶ Oficiální stránky firmy Lonza Biotec s.r.o., citace 23.4.2008, přístup z internetu: http://www.lonza.cz/website_lonza_czech/welcome/spolecnost/kli_ove_udaje.html.

v mikroregionu k významnému rozvoji průmyslu. Druhým důvodem je blízkost Kolína, Českého Brodu a Prahy, území se stalo zdrojem pracovních sil, pro rozvíjející se centra v zázemí těchto měst.¹¹⁷

Terciární sféra

Na terciární sféru má velký vliv zhoršující se věková skladba obyvatel, nízká hustota osídlení a rozvoj nákupních center v Kolíně, Českém Brodě a Praze. Důsledkem toho byl zánik malých venkovských škol a uzavírání prodejen v malých obcích. Tuto situaci obce mohou pozitivně ovlivnit například poskytováním výhodných nájmu a využíváním obecních budov ke komerčním účelům. Aby si obce udržely své obyvatele a mohly získat i nové je nezbytné zajištění občanské vybavenosti.

Vyjížd'ka a dopravní obslužnost

Vyjíždějící do zaměstnání a do škol

Jak nám ukazuje tabulka, tak vyjížd'ka na Kouřimsku dosahuje výrazně vyšších hodnot než jsou charakteristické pro ČR. Téměř 50% ekonomicky aktivních pracuje mimo své bydliště.

Tabulka č. 8

Vyjíždějící do zaměstnání a do škol				
	ČR	v %	Kouřimsko	v %
Počet obyvatel celkem	10230060		7925	
Počet vyjíždějících celkem	2 347 725	22,95	3758	47,42
z toho do zaměstnání				
v rámci okresu	1 066 899	45,44	2189	58,25
v rámci kraje	314 378	13,39	193	5,14
do jiného kraje	320 827	13,67	606	16,13
nezjištěno + zahraničí	32 723	1,39	88	2,34
Studenti, žáci, učni	612 898	26,11	682	18,15

Zdroj dat ČR - <http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/kapitola/4132-05--3002> a

[http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/t/D600327BAC/\\$File/kap_1_09.pdf](http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/t/D600327BAC/$File/kap_1_09.pdf)

Zdroj data za mikroregion- ČSÚ - SLBD 2001, <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/okresy/CZ0214>, 8.4.2008 a vlastní výpočty

¹¹⁷ Mikroregion Kouřimsko program obnovy a rozvoje, Terplan a. s., 2000, str. 57

Dopravní obslužnost

Úroveň dopravní obslužnosti se neustále zvyšuje. Veřejná doprava je plně zapojena do systému Pražské integrované dopravy. V současnosti je přeprava zajišťována čtyřmi linkovými autobusy. Linka 381 je napojena přímo na Prahu – Depo Hostivař. Linky 412 a 422 jsou navázány v České Brodě na vlakovou trať S1 a linka 421 navazuje ve Ždánicích na výše zmíněný spoj 381.¹¹⁸

Díky zapojení do systému došlo PID došlo ke zvýšení úrovně veřejné přepravy. Nejen, že narostla četnost spojů, ale tyto spoje jezdí dle stanoveného jízdního řádu. Před zavedením tohoto systému se běžně stávalo, že autobus jel o deset minut dříve. Dalším pozitivem je zlevnění dopravy pro cestující – dokáží v následujícím příkladu.

Cesta z Prahy do Vitic

Pokud pojedete z Prahy – Masarykova nádraží do Vitic, lístek Českých drah do Českého Brodu stojí 48 Kč a jízdenka na autobus z Českého Brodu do Vitic stojí 14 Kč, celá cesta Vás vyjde na 62 Kč, díky systému PID si na Masarykově nádraží v Praze můžete koupit jízdenku na 8 pásem za 50 Kč. Rozdíl v ceně je 12 Kč na jednu cestu.

Systém PID – je systém zajišťování dopravní obslužnosti hl.m.Prahy a příměstských oblastí, který je rozdělen čtyřech vnitřních a pěti vnějších pásem.¹¹⁹

Bytový fond

Struktura bytového fondu

Z následující tabulky je velmi dobře vidět odlišnost struktury bytového fondu. Převážná část obydlených bytů je situována v rodinných domcích, zatímco v rámci ČR tyto byty tvoří necelou polovinu z celkového počtu. Významně jsou zde zastoupeny bytové jednotky, které slouží k rekreaci, tvoří více než 60 % z celkového počtu neobydlených bytů, jedná se bezmála o dvojnásobek oproti struktuře ČR.

Tabulka č. 9

Bytový fond				
	ČR	v %	Kouřimsko	v %
Byty úhrnem z toho	4 366 293		4108	
Obydlené	3 827 678	87,66	2867	69,79

¹¹⁸ Oficiální stránky mikroregionu Kouřimsko, citace 8. 4. 2008, přístup z internetu:

<http://www.personal.cz/mikroregion/sdokument.php?idr=197>,

¹¹⁹ Oficiální stránky Dopravního podniku hl. m. Prahy, citace 3.5.2008, přístup z internetu:

<http://www.dpp.cz/jizdne/>,

	ČR	v %	Kouřimsko	v %
z toho				
v RD	1 632 131	42,64	2317	80,82
v bytových domech	2 160 730	56,45	493	17,20
Neobydlené	538 615	12,34	1241	30,21
z toho slouží k rekreaci	175 225	32,53	775	62,45

Data za ČR : <http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/kapitola/4132-05--35000>, 8.4.2008

Zdroj data za mikroregion- ČSÚ - SLBD 2001, <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/okresy/CZ0214>, 8.4.2008 a vlastní výpočty

Technická vybavenost bytů

Z hlediska technické vybavenosti bytů je největší rozdíl v plynofikaci. Plyn má zavedeno pouze necelých 6 % domácností a na nižší úrovni je také vybavenost bytů ústředním topením

Tabulka č. 10

Technická vybavenost bytů				
	ČR	v %	Kouřimsko	v %
Počet obydlených bytů celkem	3 827 678		2867	
z toho v obydlených				
Plyn	2 453 702	64,10	167	5,82
vodovod	3 770 500	98,51	2692	93,90
ústřední topení	2 816 000	73,57	1543	53,82
etážové topení	311 314	8,13	177	6,17

Zdroj data za ČR <http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/kapitola/4132-05--35000>, 8.4.2008

Zdroj data za mikroregion- ČSÚ - SLBD 2001, <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/okresy/CZ0214>, 8.4.2008

Kultura, školství a sociální služby

Kultura

Za kulturní centrum oblasti lze považovat město Kouřim. Působí zde dva divadelní soubory- Mrst'a Prst'a a Junioři. Je zde Muzeum Kouřimska, ve kterém v současnosti probíhá výstava Keltové a Střední Čechy. Dále je zde umístěno Muzeum lidových staveb (skanzen). Ve městě jsou pravidelně pořádány vánoční a velikonoční výstavy a od roku 1999 se každoročně konají Kouřimské hudební slavnosti.¹²⁰

V jednotlivých obcích sdružení jsou v místních hostincích pravidelně pořádány plesy a zasedání zájmových sdružení jakou jsou rybářské či hasičské spolky. Myslím si, že z hlediska kulturního vyžití oblast nemá dostatečné zázemí, ale zejména město Kouřim se tento nedostatek snaží odstranit pravidelně pořádanými akcemi uvedenými výše.

¹²⁰ Oficiální web města Kouřim, citace 2.5.2008, přístup z internetu:
<http://www.kourim-radnice.cz/default.html>,

Školství

Mateřské školy jsou provozovány ve Viticích, Kouřimi a Zásmukách. Pro zajištění povinné školní docházky je možno využít základní školy v Kouřimi nebo Zásmukách a dále malotřídních škol, které se nacházejí ve Viticích, Svojšicích a Horních Krutech. Poptávka po středním a vysokém školství je uskutečňována mimo mikroregion především v Praze, Kolíně a Českém Brodě.

Sociální služby

Pro oblast zajištění sociálních služeb jsou v Kouřimi zřízena následující zařízení. „Dům s pečovatelskou službou, Domov pro seniory a Dům s chráněnými byty a Pečovatelská služba, která zajišťuje stravu, pomoc s osobní hygienou a další“, blíže viz.¹²¹ Dům s pečovatelskou službou s nachází také ve Viticích a provoz pečovatelské služby je zajištěn také v Zásmukách.

Shrnutí socioekonomické analýzy

Území Kouřimska je venkovská, řídko osídlená oblast, ve které zaměstnanost v oblasti zemědělství dosahuje trojnásobné hodnoty v porovnání s ČR. Myslím si, že venkovský charakter oblasti a poloha ve Středních Čechách má vliv na řadu ukazatelů. Například na národnostní složení, domnívám se, že jeho různorodější složení je typické spíše pro větší města či příhraniční oblasti. Stejně tak je pro venkov typická zástavba rodinných domů i toto je ve sledovaném území potvrzeno vysokým podílem bytových jednotek situovaných v rodinných domech. Jedná se o území, ve kterém je srovnatelná míra nezaměstnanosti s ČR, ale s výrazně vyšším podílem ekonomicky aktivních, kteří denně dojíždějí do zaměstnání. I přes to, že se na území Kouřimska nenachází žádný významný zaměstnavatel, tak míra nezaměstnanosti není příliš vysoká díky dobré dostupnosti Kolína, kde se nachází nově vybudovaná automobilka TPCA, Prahy, kam za prací dojíždí mnoho místních obyvatel a Českého Brodu, který také poskytuje dobré možnosti uplatnění na trhu práce.

¹²¹ Oficiální web města Kouřim, citace 2.5..2008 , přístup z internetu: <http://www.kourim-radnice.cz/>

6.2 SWOT analýza

Tato analýza umožňuje přehledné a stručné zhodnocení situace v mikroregionu. Nalezení silných a slabých stránek a také identifikaci hrozeb a příležitostí.

Silné stránky	Slabé stránky
➤ Dobrá dopravní dostupnost ➤ Příznivé podmínky pro zemědělství ➤ Rekreační potenciál ➤ Nízká nezaměstnanost ➤ Klidné prostředí	➤ Periferní charakter území ➤ Stárnutí obyvatel ➤ Chybějící kanalizace ➤ Slabě rozvinutá terciární sféra ➤ Špatný stav komunikací
Příležitosti	Ohrožení
➤ Využití kulturně historického potenciálu ➤ Využití rekreačního potenciálu ➤ Připravovaná plynofikace ➤ Možnost rozvoje ovocnářství ➤ Podpora podnikání a rozvoje terciární sféry	➤ Nedostatek prostředků v obecních rozpočtech ➤ Malé zisky podnikatelské sféry a jejich vliv na obecní příjmy ➤ Územní limity rozvoje firmy Lonza ➤ Útlum zemědělství a pokles počtu pracovních míst

122

Pro zajištění rozvoje mikroregionu je důležité zaměřit se především na tyto oblasti. Využití rekreačního potenciálu, zlepšení stavu silnic, vybudování kanalizace a realizace plynofikace území, podporu podnikání a následně díky tomu zvýšení daňové výtěžnosti.¹²³ Tyto dodatečné prostředky pak mohou být využity jako dotace pro školy nebo veřejnou dopravu.

6.3 Stanovení možností rozvoje – strategie rozvoje mikroregionu

Rozvojová strategie (program rozvoje)

Rozvojová strategie by měla být koncipována jako střednědobý až dlouhodobý dokument, který bude zahrnovat možnosti spolupráce veřejného a soukromého sektoru například v kulturní, sociální a ekologické oblasti. Program rozvoje by měl plnit určité funkce, mezi které patří „ Definice společných zájmů mikroregionu, konkretizace základních předpokladů realizace společných zájmů, optimalizace územně-technických a sociálně-ekonomických podmínek pro rozvoj podnikání, posílení vědomí

¹²² Mikroregion Kouřimsko program obnovy a rozvoje, Terplan a.s., 2000, str. 111 - 129

¹²³ Mikroregion Kouřimsko program obnovy a rozvoje, Terplan a.s., 2000, str. 112

sounáležitosti k mikroregionu za jeho rozvoj u místních obyvatel a podnikatelů.“¹²⁴ Kromě toho, že by program měl plnit výše uvedené funkce, jsou kladeny požadavky na jeho obsah. Měl by obsahovat analýzu, která především zahrnuje zhodnocení demografické a ekonomické situace, předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu, charakteristiku zemědělství a trhu práce. Dále následuje syntéza a závěry – zde by měly být vymezeny rozvojové problémy a předpoklady, návrhy konkrétních projektů, které mohou být realizovány a objem předpokládaných potřebných investic.¹²⁵

Podle mého názoru rozvojová strategie může být velmi přínosným dokumentem, díky kterému je možno dosáhnout rozkvětu oblasti, ale pouze za předpokladu, že se při jejím zpracování podařilo vymezit konkrétní bariéry rozvoje území a nalézt oblasti, které poskytují rozvojový potenciál.

Pro její úspěšnou implementaci je nezbytné aby navrhovaná řešení vymezených problémů byla reálně dosažitelná. Jako fiktivní příklad bych uvedla oblast, která se nachází v zemědělské oblasti. Myslím si, že pro tuto oblast je těžko dosažitelné stát se průmyslovou zónou, ale reálným rozvojovým cílem může být například orientace na agroturistiku, ekologické zemědělství nebo pěstování biomasy, která je využívána na topení.

Strategie rozvoje mikroregionu Kouřimsko

„Při stanovení strategie rozvoje mikroregionu jsou respektovány hlavní sektorové a regionální priority Národního rozvojového plánu České republiky na léta 2000 – 2006, v rámci tohoto plánu bylo stanoveno šest prioritních os. Jednotlivé osy jsou vymezeny v příloze č.5. Při stanovení priorit mikroregionu byl proveden výběr těch priorit, které mají vztah k sledovanému území. Hlavním cílem rozvoje je postupně odstraňovat periferní charakter mikroregionu a jeho zaostávání za ostatními částmi Středočeského kraje a posilovat jeho integraci s ostatními částmi kraje a Prahou“¹²⁶ Tento cíl je možno naplnit zejména zvýšením úrovně dopravního spojení na Prahu a Kolín, kde obyvatelé mohou nalézt širší možnosti pracovního uplatnění, cílenou podporou malého a středního

¹²⁴ Blíže – Rektořík a kol., Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací, 1. vyd., Masarykova univerzita v Brně, str. 30, ISBN 80-210-2126-8

¹²⁵ Blíže – Rektořík a kol., Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací, str. 29, 30

¹²⁶ Mikroregion Kouřimsko program obnovy a rozvoje, Terplan a. s., 2000, str. 132

podnikání, zlepšením podmínek bydlení, dostupnou zdravotní péčí a také dostatečnou nabídkou možností trávení volného času.¹²⁷

Hlavní priority rozvoje mikroregionu z rozvojové strategie roku 2000 (tato strategie platí doposud)

- 1) Zvyšovat pospolitost obyvatelstva a obcí
- 2) Pokračovat v akcích obnovy venkova
- 3) Rozšířit síť turistických značených tras a cyklostezek
- 4) Rozvíjet kanalizační soustavu
- 5) Úprava povrchu místních komunikací a další – blíže viz.¹²⁸

Možnosti zachování a rozvoje osídlení – zhodnocení situace od vypracování strategie z roku 2000

Od vypracování rozvojové strategie se situace v území začíná postupně zlepšovat. V oblasti dopravy toho bylo dosaženo integrací veřejné přepravy do systému PID, v oblasti služeb dochází pozvolna k růstu četnosti poskytovaných služeb, zejména díky drobným živnostníkům, kteří k ekonomické činnosti využívají své rodinné domy a tím mohou ušetřit náklady na pronájem.

V současnosti roste také nabídka služeb v oblasti aktivního využití volného času. V Kouřimi jsou provozovány tenisové kurty, kuželková herna a posilovna, za městem se nachází šestnácti jamkové golfové hřiště. V nedalekých Zásmukách je bowling, posilovna a solárium. Ve Viticích je umístěna posilovna, v obci Chotýš, která je součástí Vitic je nové dětské hřiště, které bylo financováno z obecního rozpočtu a vybudováno za aktivního přispění místních obyvatel, kteří k jeho vybudování přispěli vlastní prací.

V oblasti rozšiřování turistických tras bych ráda uvedla projekt Vandrování Podlipanskem a výstavba Kouřimského turistického okruhu, které budou rozebrány v následující kapitole.

¹²⁷ Mikroregion Kouřimsko program obnovy a rozvoje, Terplan a. s., 2000, str. 132,133

¹²⁸ Mikroregion Kouřimsko program obnovy a rozvoje, Terplan a. s., 2000, str.135,136

7. Mikroregion Kouřimsko a jeho rozvojové projekty

V této části se zaměřím na charakteristiku a zhodnocení projektů, které byly ve sledovaném území uskutečněny. Ve sledovaném území jsou realizovány projekty pro celý mikroregion, ale také jednotlivé obce se aktivně snaží zlepšovat svoji situaci a o datace žádají samostatně. Další skupinou realizovaných projektů představují aktivity, kterých mikroregion a jeho obce účastní v rámci MAS Podlipansko.

MAS Podlipansko

Zdroj : <http://www.podlipansko.cz/index.php>, 2.5.2008

MAS byla založena roku 2005 jako obecně prospěšná společnost. Jedná se o právnickou osobu, která organizačně a finančně zajišťuje rozvoj spravovaného území. Jejím hlavním posláním je shromažďování a vyhodnocování jednotlivých projektů za účelem získání podpory z programů EU. Území, které spravuje MAS Podlipansko, se nachází ve Středočeském kraji v okresech Nymburk a Kolín.¹²⁹

Členskou základnu tvoří svazky obcí - Svazek obcí mikroregionu Kouřimsko, Dobrovolný svazek obcí Pečecký region a Svazek obcí mikroregionu Pod Chlumem. Mezi další členy patří – Zemědělské družstvo Podlipan Vitice, města Kostelec nad Černými lesy a Kouřim, sportovní klub v Kostelec n. Č. lesy a další.¹³⁰ Mapa MAS Podlipansko viz. příloha č. 9.

Realizované projekty mikroregionu Kouřimsko¹³¹

Svazek obcí aktivně využívá dotace poskytované s krajského úřadu Středočeského kraje. V rámci Programu obnovy venkova čerpal svazek následující dotace:

1) POV 2005 – Výsadba stromů 500 tis. Kč

Smyslem projektu byla regenerace a výsadba veřejné zeleně

2) POV 2006 – Výstavba nových čekáren 500 tis. Kč

¹²⁹ Oficiální stránky MAS Podlipansko, citace 29.4.2008, přístup z internetu: http://www.podlipansko.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=2&Itemid=3

¹³⁰ Výroční zpráva MAS Podlipansko, o.p.s 2006, citace 29.4.2008, přístup z internetu, http://www.podlipansko.cz/images/stories/dokumenty/vyrocní_zpravy/vyrocní_zprava_mas_podlipansko_2006.pdf

¹³¹ Informace o projektech – Davídek Michal, manager mikroregionu Kouřimsko

V rámci tohoto projektu byly v obcích sdružení sjednoceny čekárny na autobusových zastávkách. Vzhled čekáren byl vybrán v souladu s venkovským prostorem, ale o jejich praktičnosti bych si dovolila pochybovat, jelikož otevřené průčelí neposkytuje dostatečnou ochranu před nepříznivým počasím.

3) „POV 2007 – Mějme k sobě blíž – 500 tis. Kč, cílem tohoto projektu bylo umístění laviček do prostoru veřejné zeleně za účelem vytvoření relaxačních koutků“¹³²

Tento projekt považuji za velmi zdařilý, zejména v návaznosti na výsadbu veřejné zeleně. Díky těmto projektům vznikla v jednotlivých obcích příjemná místa sloužící místním obyvatelům ke klidnému zastavení v dnešním uspěchaném světě.

4) Program rozvoje venkova 2007 – „Komplexní vzdělávací program pro občany Kouřimska – 446 688 Kč. Tento program je realizován v rámci PRV, osy III – opatření III.3.1 a) vzdělávací projekt.“¹³³

Projekt si klade za cíl zpřístupnit možnost doplnění vzdělání všem věkovým kategoriím a dále také usnadnění návratu do zaměstnání po rodičovské dovolené. Účast na kurzech je bezplatná a absolventi obdrží osvědčení, která mohou využít při hledání zaměstnání. V nabídce jsou kurzy z mnoha různých oblastí, např. účetnictví, právo, práce na PC a další.¹³⁴

Myslím si, že aktivity zaměřené na vzdělávání obyvatelstva jsou velmi dobrým krokem, neboť v rámci socioekonomické analýzy bylo dokázáno, že území Kouřimska má podprůměrnou vzdělanostní strukturu (viz kap. 6.1, tabulka č. 5)

Z hlediska zvýšení dostupnosti vzdělání si myslím, že by bylo dobré v podmínkách mikroregionu zavést systém elektronického vzdělávání. Inspirací by se mohl stát model Virtuální univerzity – EuroPACE 2000, který se je postaven na virtuálních třídách, tento model není vázán na konkrétní místo a umožňuje časovou flexibilitu. EuroPACE má 60 členů, z nichž 45 jsou univerzity.¹³⁵ Samozřejmě by projekt byl realizován v menším měřítku, ale myslím, že by mohl pomoci ke zvýšení dostupnosti vzdělání. Například místní základní školy by mohly pořádat internetové jazykové kurzy.

¹³² Žádost o poskytnutí dotace v rámci POV 2007(žádost je obsažena v příloze č. 11)

¹³³ Státní zemědělský intervenční fond, citace 29.4.2008, přístup z internetu
http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/zpravy/eafrd/1206623668921.pdf

¹³⁴ Mikroregion Kouřimsko, Pozvánka na komplexní vzdělávací program, citace 19.4.2008, přístup z internetu:

<http://www.personal.cz/mikroregion/dokument.php?id=370&page=1&idr=18&PHPSESSID=03d4f660b8c7feb1105b3a09e7cc0d7>

¹³⁵ European Journal of Education, 1997, Jef Van den Branden and Georges Van der Perre, EuroPACE 2000, p. 359 – 367, citace 5.5.2008, přístup z internetu: <http://www.jstor.org/stable/view/1503471?seq=1>.

5) Středočeský kraj – cestovní ruch 2007 – Kouřimský turistický okruh - na vybudování okruhu byla schválena dotace ve výši 220 414 Kč z rozpočtu středočeského kraje.¹³⁶

Kouřimský turistický okruh (viz. příloha č. 10) zahrnuje pěší i cyklistické trasy, které vedou z Kouřimi do Třebovle a dále do Svojsice, Zásnuk, Horních Krut a odtud zpět do Kouřimi. Na trase jsou pro návštěvníky připravena 4 infomísta a kouřimské infocentrum.¹³⁷

Projekty MAS realizované na Kouřimsku

Z projektů realizovaných MAS bych ráda uvedla Školu partnerství pro všechny, Leader dělá lídry a projekt Vandrování Podlipanskem, který pokrývá její celé území a je zaměřen na rozvoj cestního ruchu.

1) Vandrování Podlipanskem

Projekt je realizován ze zdrojů z EU (strukturálních fondů) a státního rozpočtu. Realizace projektu byla započata v programovacím období 2004 – 2006 v SROP zaměřeném na podporu cestovního ruchu v dotačním titulu 4.1.2. Na Vandrování Podlipanskem byla poskytnuta dotace ve výši 3 358 800 mil. Kč¹³⁸

Cílem projektu je především zvýšení povědomí o celém území Podlipanska. V jeho rámci bylo vydáno DVD a tiskoviny, které přibližují jednotlivé zajímavosti regionu, včetně termínů některých pravidelně pořádaných akcí. Tyto materiály mohou návštěvníci získat bezplatně na infomístech a v infocentru v Kouřimi. Dále zde můžete získat informační letáky s tipy na výlet, občerstvení a ubytování na území celého Podlipanska.

2) Škola partnerství pro všechny

Tento projekt byl financován z operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, udělená dotace činila „635 tis. Kč“¹³⁹, jedním z cílů projektu bylo školení členů MAS zaměřené na předkládání projektů.¹⁴⁰

¹³⁶ Oficiální web SČ kraje, seznam schválených dotací, citace 24.4.2008, přístup z internetu: <http://www.kr-stredocesky.cz/portal/samosprava/rada/tiskove-zpravy/rada-stredoceskeho-kraje-schvalila-navrh-na-poskytnuti-dotac-1181461122.htm?pg=10>,

¹³⁷ Mikroregion Kouřimsko, Kouřimský turistický okruh, citace 21.4.2008, přístup z internetu: <http://www.personal.cz/mikroregion/kategorie.php?idr=179>

¹³⁸ SROP 2004 – 2006, citace 2.5.2008, přístup z internetu: <http://fondy.eu.kr-stredocesky.cz/index.asp?thema=289160&category=>,

¹³⁹ Státní zemědělský intervenční fond, citace 29.4.2008, přístup z internetu: http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/zpravy/op/02/21/214/2143/1157123858234.pdf,

3) Leader dělá Lídry 2006

Na tento projekt získala MAS dotaci z MMR v rámci Programu obnovy venkova, na projekt bylo vyčleněno celkem 3,7 mil. Kč. Projekt je rozdělen do následujících čtyřech oblastí :

- 1) Studie spojené s územím
- 2) Investiční projekt s dopadem na více obcí či mikroregionů
- 3) Projekty směřované k rozvoji partnerství v mikroregionu i mezi mikroregiony
- 4) Investiční projekty soukromého sektoru

Zapojení obcí Kouřimska do projektu Leader dělá Lídry (oblast 2 – 4)

Příklady úspěšných projektů

Investiční projekt s dopadem na více obcí či mikroregionů

Město Kouřim s projektem Stop nejistotě ve stáří, dotace byla udělena ve výši 299 250 Kč na nákup vozidla. Smyslem projektu je zvýšení kvality života seniorů v Kouřimi a Klášterní Skalici, především prostřednictvím zajištění nákupů, dopravy k lékaři a rozvážky teplého jídla.

Projekty směřované k rozvoji partnerství v mikroregionu i mezi mikroregiony

Obec Vitice s projektem Dobropolská slavnost, na kterou byla udělena dotace ve výši 60 000 Kč. Cílem projektu bylo založení tradice pořádání soutěže sboru dobrovolných hasičů v regionu.

Investiční projekty soukromého sektoru

Zemědělské družstvo Podlipan Vitice s projektem Chladírenský sklad ovoce, dotace byla udělena ve výši 387 673 Kč, cílem projektu je růst konkurenceschopnosti podniku. Informace o projektu Leader dělá Lídry, čerpány z¹⁴¹

Předkladatelé projektů ze sledované území mohou při přípravě žádosti využít poradenských služeb MAS, další možnost představuje pomoc od Středočeského kraje.

Středočeský kraj v současném programovacím období pořádá seminář „Jak napsat úspěšnou projektovou žádost“¹⁴². Seminář je pořádán v rámci OP vzdělání pro konkurenceschopnost a účast je bezplatná¹⁴³

¹⁴⁰ Výroční zpráva MAS Podlipansko, o.p.s 2006, citace 29.4.2008 , přístup z internetu http://www.podlipansko.cz/images/stories/dokumenty/vyrocní_zpravy/vyrocní_zprava_mas_podlipansko_2006.pdf

¹⁴¹ Výroční zpráva MAS Podlipansko, o.p.s 2006, citace 29.4.2008 , přístup z internetu http://www.podlipansko.cz/images/stories/dokumenty/vyrocní_zpravy/vyrocní_zprava_mas_podlipansko_2006.pdf

Jak je vidět, tak podle výše uvedeného seznamu realizovaných projektů území Kouřimska neponechává svůj osud náhodě, ale snaží se jej aktivně ovlivňovat. Za velmi zdařilé považují především projekty mikroregionu Kouřimsko z POV, které byly zaměřeny na zatraktivnění vzhledu území a dále projekt Komplexního vzdělávací programu z PRV, díky kterému si místní obyvatelé mohou doplnit vzdělání, a tím si zvýšit svoje šance na trhu práce. Za důležité projekty také považují školení pro předkladatele projektů, protože správně sestavená projektová žádost je prvním krokem k úspěšné realizaci projektu. Spolupráci obcí při realizaci aktivit považují za velmi přínosný nástroj, kterým je možno ovlivňovat rozvoj území. Myslím si, že jednotlivé obce by se neměly spoléhat pouze na finanční zdroje poskytované od státu, ale měly by spojit své síly a snažit se o zlepšení své situace například realizací projektů, na které je možno čerpat dotace z EU.

¹⁴² OP VK 2007 – 20013, citace 29.4.2008, přístup z internetu:
<http://fondy.eu.kr-stredocesky.cz/article.asp?thema=285492&item=72836>

¹⁴³ OP VK 2007 – 20013, citace 29.4.2008, přístup z internetu:
<http://fondy.eu.kr-stredocesky.cz/article.asp?thema=285492&item=72836>

8. Dotazníkové šetření s starosty jednotlivých obcí

Poslední část práce je věnována dotazníkovému šetření mezi starosty jednotlivých obcí sdružení obcí Kouřimska. Dotazníky jsem rozeslala starostům členských obcí sdružení a z celkového počtu šestnácti dotazníků se mi vrátilo jedenáct vyplněných.

Popis dotazníku

Dotazník se skládá ze dvou částí a celkem obsahuje jedenáct otázek. První část má sedm otázek a je zaměřena zhodnocení práce sdružení. Druhá část má čtyři otázky a je věnována osobě starosty.

1. část

První dvě otázky jsou zaměřeny na přínos členství ve sdružení, pak následující otázky zjišťující úroveň spolupráce mezi obcemi a také zájem občanů o dění v obci. Dále jsem se snažila zjistit názor starostů na činnost sdružení, cílem šesté otázky bylo zjištění zda jsou plně využívány možnosti rozvoje sledovaného území. Cílem poslední otázky bylo zjistit zda se jednotlivé obce cítí v rámci sdružení respektovány jako rovnocenný partner.

2. část

Cílem druhé části bylo zjistit délku funkčního období a důvody vstupu do komunální politiky, poslední otázka byly věnována vzdělávání v oblasti získávání prostředků z Evropské unie.

Vyhodnocení dotazníku

První část

- 1) Myslíte si, že je pro Vás členství ve sdružení přínosem? Pokud ne, tak z jakého důvodu.

	Ano	Ne
Členství přínosem	11	0

- 2) Čím je pro vás členství nejpřínosnější?.

Možnost získání dotací	7
Výměna informací a zkušeností	5
Realizace společných programů	1

- 3) Na jaké úrovni je podle Vašeho názoru vzájemná spolupráce mezi jednotlivými obcemi?

Velmi vysoké	0
Vysoké	4
Střední	1
Nízké	5
Velmi nízké	1

- 4) Na jaké úrovni je podle Vašeho názoru komunikace mezi obecním úřadem a obyvateli obce?

Nízké	1
Spíše nízké	2
Spíše vysoké	5
Vysoké	3

- 5) Zajímají se obyvatelé o aktivity probíhající v rámci sdružení?

Ano	5
Ne	4
Nebylo specifikováno	2

- 6) Jaký je Váš názor na činnost sdružení? Myslíte si, že jsou plně využívány možnosti rozvoje?

Ano	2
V rámci možností ano	3
Ne	6

- 7) Myslíte si, že je Vaše obec respektována v rámci sdružení jako rovnocenný partner?

Ano	9
Ne	0
Úměrně velikosti	2

Druhá část

- 1) Jak dlouho vykonáváte funkci starosty? Uveďte počet let, popř. Počet volebních období.

Délka výkonu funkce	
1-5 let	4
6 – 10 let	2
11 a více let	5

2) Je ve Vaší obci funkce starosty

Uvolněná	8
Neuvolněná	3

3) Zajímalo by mne, co bylo hlavní motivem, proč jste se rozhodl(a) vstoupit do komunální politiky

Podpora spoluobčanů	2
Zájem o dění o obci	2
Rozvoj obce	4
Práce s lidmi a získání zkušeností	3

4) Účastníte se nějakých kurzů či seminářů , za účelem zvýšení informovanosti o možnostech získání peněžních prostředků z fondů EU?

Ano	11
Ne	0

Závěr dotazníkového šetření

Jak vyplynulo z provedeného dotazníkového šetření starostové všech obcí považují členství ve sdružení za přínosné a většina obcí se cítí respektována jako rovnocenný partner. Za největší přínos sdružení je vnímána především možnost získávání dotací, výměna informací a zkušeností. Aktivní účast starostů na kurzech o možnostech čerpání finančních prostředků z fondů EU považují za doklad skutečného zájmu o rozvoj jednotlivých obcí. Z hlediska zájmu o rozvoj území by se jednotlivé obce měly snažit zvýšit zájem občanů o dění v obci, podle vlastních poznatků vím, že je to velmi náročné. Například město Kouřim pořádá na radnici pravidelná setkání s obyvateli podle věkových skupin a jednotlivé obce se snaží občany přilákat na zasedání zastupitelstva. Zná mnoho občanů, kteří kritizují, že většina toho co se dělá v obci nebo v rámci sdružení je špatně, ale nikdo z nich nejde na zasedání zastupitelstva veřejně vyjádřit svůj názor a obhájit ho na základě smysluplných argumentů. Skutečný zájem o rozvoj území považují za nutnou podmínku realizace rozvojových aktivit ve venkovských oblastech. Bohužel není podmínkou postačující, bez dostatečných finančních zdrojů i sebelepší nápad není realizovatelný.

Závěr

Město Kouřim a jeho okolí je územím s mnoholetou tradicí osídlení a bohatou historií. Oblast Kouřimska leží ve středních Čechách a „podle archeologických nálezů první známky osídlení sahají přibližně do roku 4000 př.n.l.“¹⁴⁴ V dobách své největší slávy byla Kouřim významným městem, ale vzhledem k nepříznivým okolnostem, které měly vliv na vývoj oblasti se Kouřim a její okolí stalo poklidným územím, které je díky své poloze vhodné k trvalému bydlení a vzhledem k bohaté historii je vyhledávaným cílem turistů.

Kouřimsko je venkovským regionem, za velmi důležitou považuji možnost vzájemné spolupráce obcí ve smyslu zákona č. 128/2000 Sb. O obcích. Město Kouřim a okolních 15 obcí spojilo své síly a za účelem vzájemné spolupráce a realizace rozvojových aktivit založili Svazek obcí mikroregionu Kouřimsko.

Za největší bariéru rozvoje považuji nedostatek finančních prostředků, se kterým se potýkají malé obce. V této oblasti by mohlo být velkým přínosem členství v DSO, které obcím může usnadnit realizaci finančně náročných investičních či neinvestičních akcí. Tato skutečnost se potvrdila v kapitole 7, která je věnována realizovaným rozvojovým projektům sdružení obcí Kouřimska.

Za jednu z hlavních možností rozvoje považuji podporu cestovního ruchu, která pomůže Kouřimsku se více zviditelnit. Rozvoj cestovního ruchu s sebou přinese vznik nových pracovních míst a je následně zdrojem finančních prostředků, které je možno využít ve formě dotací pro místní školy, veřejnou dopravu či podporu podnikání.

Jak vyplynulo z provedených analýz a strategie rozvoje začíná se situace v území se začíná postupně zlepšovat. Zvyšuje se rozsah a úroveň veřejné dopravy a poskytovaných služeb. Vzrostla nabídka možností aktivního využití volného času. Toto vše potvrzuje předpoklad, že Kouřimsko je územím vhodným k trvalému bydlení.

Venkovský charakter území v kombinaci s dobrou dostupností Prahy a potenciál pro rozvoj cestovního ruchu představují dle mého názoru hlavní body, na nichž by měl mikroregion při svém rozvoji stavět.

Venkovská sídla by se neměla snažit měnit svůj charakter, ale naopak udělat z něj přednost, která je odlišuje od města. Nabízí obyvatelům život v klidném prostředí a čistém ovzduší. Aby se tato sídla mohla stát vhodnou alternativou městského bydlení je

¹⁴⁴ Rišlink Vladimír, Kouřim a okolí průvodce po kulturních památkách, str.11

nutné i přes dosažené zlepšení nutné zkvalitnit služby a občanskou vybavenost. Pro zachování vesnických sídel považuji za důležité přilákat do oblasti mladé lidi, kteří zde budou zakládat rodiny a „žít“, tím myslím opravdu žít. Nejen přespávat, ale i se účastnit kulturního a společenského života v obci. Jsem přesvědčena, že právě Kouřimsko je toto schopno nabídnout.

Přílohy

1) Zvonice

Zvonice z roku 1525 je nejvýznačnější dochovanou renesanční stavbou v Kouřimi, má jednu velkou zvláštnost a tou jsou zvony, které jsou zavěšeny srdcem nahoru.¹⁴⁵

Zdroj - <http://www.kourim-radnice.cz/history/history.html>

2) Chrám sv. Štěpána

„Arciděkanství chrám sv. Štěpána je největším architektonickým pokladem a zároveň nejvýznamnější památkou Kouřimi. Tato trojlodní bazilika byla budována současně se stavbou města od 60. let 13. st. a v její architektuře se prolíná odeznívající románský sloh s nastupujícím obdobím rané gotiky.“¹⁴⁶

Zdroj - <http://www.kourim-radnice.cz/history/history.html>

¹⁴⁵ Oficiální web města Kouřim, citace 25.3.2008, přístup z internetu: <http://www.kourim-radnice.cz/history/history.html>.

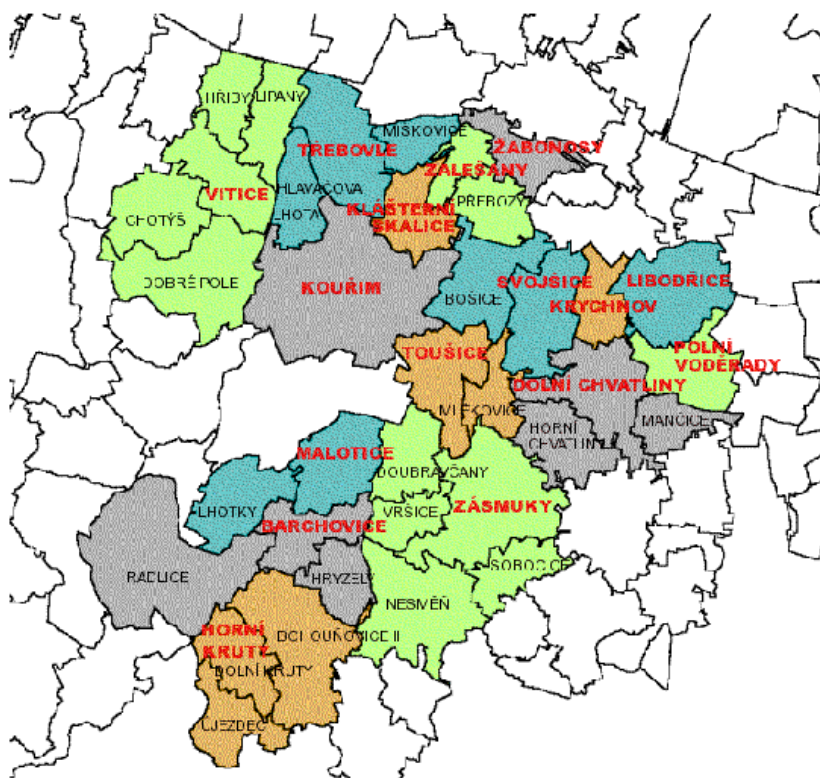
¹⁴⁶ Oficiální web města Kouřim, citace 25.3.2008, přístup z internetu: <http://www.kourim-radnice.cz/history/history.html>

3) Lipanská mohyla

Mohyla byla zbudována roku 1811, je památníkem bitvy mezi husitským vojskem Prokopa Holého a panských vojsk, která se udála v roce 1434 a husitská vojska z ní vyšla poražena.¹⁴⁷

4) Mapa Sdružení obcí Kouřimska

Zdroj - <http://www.personal.cz/mikroregion/map.php?idr=5>

5) Národní rozvojový plán – prioritní osy

- 1) Podpora rozvoje ekonomické základny a posílení její konkurenceschopnosti
- 2) Rozvoj technické infrastruktury
- 3) Rozvoj lidských zdrojů

¹⁴⁷ Oficiální web města Kouřim, <http://www.kourim-radnice.cz/history/history.html> , 25.3.2008

- 4) Ochrana a zkvalitňování životního prostředí
- 5) Rozvoj venkova multifunkční zemědělství
- 6) Specifické priority regionů NUTS II

6) Vyjádření o vystoupení obce Ždánice ze sdružení obcí

„Z mikroregionu jsme vystoupili z rozhodnutí zastupitelstva obce. Členství v takto početném mikroregionu pro nás nebylo přínosem. Území mikroregionu bylo velmi rozsáhlé a potřeby jednotlivých obcí se nedaly sloučit na jednotlivé projekty, které jsou podporovány fondy EU , ale i fondy českými. Názory starostů co by zástupců v mikroregionu se sice mnohdy podařilo sjednotit, ale jednotlivá zastupitelstva měla názor jiný a celé opět krachovalo. Rozhodně si obce ve sdružení nejsou rovnocenné. Menší obce jsou samozřejmě vnímány jako chudí příbuzní a velké obce pak vkládají větší finanční prostředky většinou podle počtu obyvatel a tím dotují ty menší a proto se mnohdy zdráhají do některých akcí jít a raději je brzdí.

Naše obec vzápětí založila mikroregion , který se skládá ze tří obcí a jednoho menšího města. A členové vystupují jako rovnocenní a neřešíme počet obyvatel a takto malé sdružení funguje, ale i tak jsou někdy problémy s jednotností.

Z těchto důvodů nejsme stoupenci velkých sdružení. Zkušenost nám říká opak.“

S pozdravem

starosta Obce Ždánice

Josef Krupička

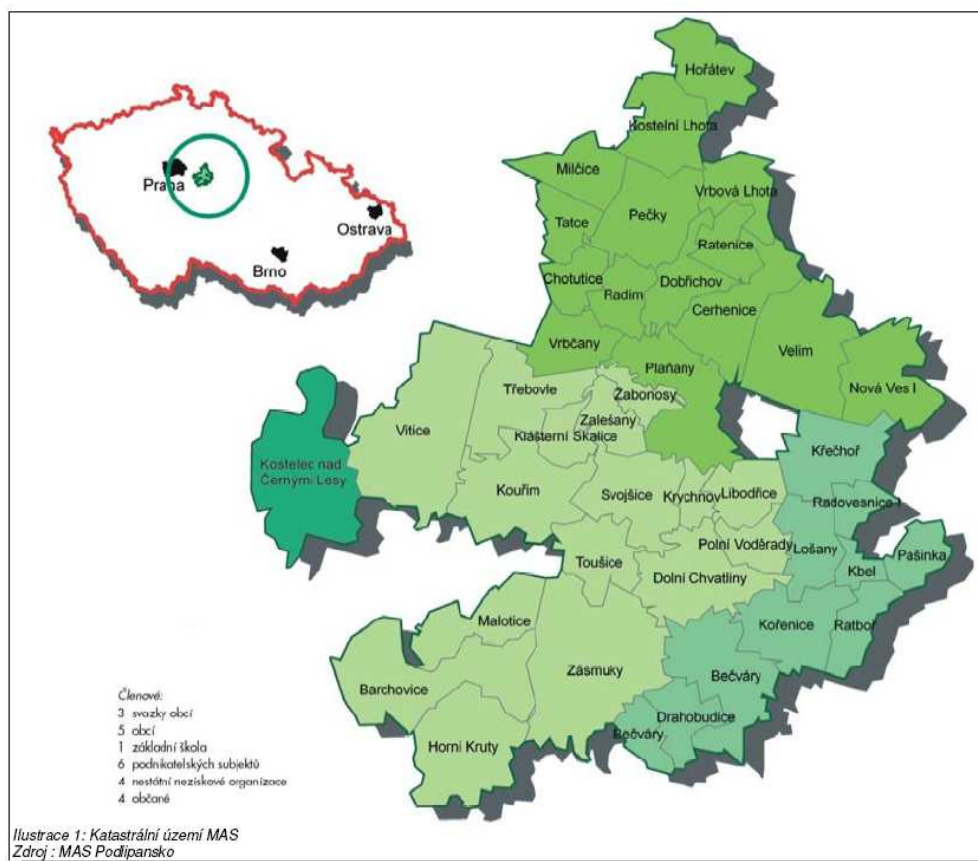
7) NUTS II

Zdroj: Fondy Evropské unie, citace 19.4.2008, přístup z internetu

<http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika>

8) Mapa MAS Podlipansko

Zdroj : http://www.mas.unas.cz/storage/StrategiePodlip_m.pdf

9) Kouřimský turistický okruh

Zdroj : <http://www.personal.cz/mikroregion/dokument.php?id=289&idr=179>

10) Ukázka žádosti o dotaci v rámci programu obnovy venkova

Žádost o poskytnutí dotace v rámci Programu obnovy venkova v roce 2007

Dotační titul 2 - Integrované projekty venkovských mikroregionů

ev.č.: 2007/0742

Svazek obcí (SO-žadatel o dotaci): Svazek obcí mikroregionu Kouřimsko		IČ svazku obcí: 70566143	
Okres: Kolín			
Obec s rozšířenou působností: Kolín			
Adresa žadatele (SO):			
Ulice: Mírové náměstí		č.p.: 145	PSČ: 281 61
Obec: Kouřim		Pošta: Kouřim	
Telefon: 321790435	Fax: 321790435	e-mail: info@dolnichvatliny.cz	
Statutární zástupce žadatele: František Protiva			Funkce: předseda
Bankovní spojení žadatele: Komerční banka a.s.			
Předčísli účtu: 19	Číslo účtu: 7161570217		Kód banky: 0100
Specifický symbol SO*: 30401			

*) dle číselníku KUSK. Nevypĺňuje se, automaticky se doplní v aplikaci DIS.

Bilance hospodaření SO v r. 2005 (v tis.Kč):	příjmy: 1 084	výdaje: 1 063
Schválený rozpočet SO na r. 2006 (v tis. Kč):	příjmy: 172	výdaje: 172

Název projektu: Mějme k sobě blíž

Stručná charakteristika projektu:

Pořízení mobiláře pro všechny obce- parkové lavičky za účel zřízení "relaxačních koutků" pro možnost využití volného času obyvatelstva. Posezení v parku nebo v přírodě.

Parametry akce:	jednotka (m, ks, apod.)	hodnota
akce k rozvoji občanské vybavenosti	počet	330

Pořadí naléhavosti - **priorita projektu** (pokud SO žádá o dotaci na více projektů; žádá-li pouze na jeden projekt napiše 1): 1

Seznam obcí zapojených do projektu:

Barchovice, Dolní Chvatliny, Horní Kruty, Klášterní Skalice, Kouřim, Krychnov, Libodřice, Malotice, Polní Voděradý, Svojsice, Toušice, Třebovle, Vitice, Zalesany, Zásmyky, Žabonosy.

Zpracovatelé projektu - právnické či fyzické osoby (pokud jsou známy) u žádosti na zpracování projektu:

název zpracovatele	ulice a číslo domu	PSČ	obec	telefon	fax	email
--------------------	--------------------	-----	------	---------	-----	-------

Další účastníci projektu:						
jméno fyz./práv.osoby	ulice a číslo domu	PSC	obec	telefon	fax	email

Realizace projektu - zahájení (měsíc,rok): 3.2007
Realizace projektu - ukončení (měsíc,rok): 10.2007
Charakter projektu (investiční, neinvestiční, investiční + neinvestiční): Neinvestiční
Paragraf funkčního třídění**: 3429 - Zájmová činnost a rekreace JN

**): Paragraf funkčního třídění se přiděluje podle směru určení dotace, tedy dle toho, na jaký objektu dotace směřuje. Paragraf konzultujte se svými účetními.

Požadovaná INVESTIČNÍ dotace v r. 2007 (v Kč): 0
Požadovaná NEINVESTIČNÍ dotace v r. 2007 (v Kč): 500 000
CELKOVÁ požadovaná dotace v r. 2007 (v Kč): 500 000
CELKOVÝ podíl požadované dotace k celkovým předpokládaným nákladům projektu v r. 2007 v procentech (zaokrouhlena na dvě desetinná místa): 50,51
Vlastní INVESTIČNÍ zdroje v r. 2007 (v Kč): 0
Vlastní NEINVESTIČNÍ zdroje v r. 2007 (v Kč): 490 000
CELKOVÉ vlastní zdroje v r. 2007 (v Kč): 490 000
Předpokládané INVESTIČNÍ náklady na projekt v r. 2007 (v Kč): 0
Předpokládané NEINVESTIČNÍ náklady na projekt v r. 2007 (v Kč): 990 000
CELKOVÉ předpokládané náklady na projekt v r. 2007 (v Kč):** 990 000

**): podmínkou pro poskytnutí dotace je dokončení projektu v r. 2007

Přílohy žádosti:

1. Projektová fiše a Logický rámec projektu (elektronická verze)

Prohlašuji:

1. že tato žádost odpovídá "Zásadám pro poskytování účelových dotací z rozpočtu Středočeského kraje v rámci Programu obnovy venkova v r. 2007", přijatým usnesením Zastupitelstvem kraje č. 11-12/2006/ZK ze dne 26.6.2006;
2. že SO má v roce 2007 zabezpečeny vlastní zdroje financování projektu;
3. že všechny údaje uvedené v této žádosti jsou pravdivé a souhlasím, aby vybrané údaje z této žádosti byly zveřejněny na webové stránce Středočeského kraje;

Zavazuji se, že v případě poskytnutí dotace budu postupovat podle platného znění "Zásadám pro poskytování účelových dotací z rozpočtu Středočeského kraje v rámci Programu obnovy venkova v r. 2007".

Svazek obcí
mikroregionu Kouřimsko
Mírové nám. 145, 281 61 Kouřim
Tel.: 321 753 232, 321 790 436
IČO: 705 68 143

Datum: 10. 10. 2006

Podpis statutárního zástupce a razítko svazku obcí:

(Podpis)

Úplnost údajů uvedených v žádosti za městský úřad obce s rozšířenou působností ověřil:
Jméno pracovníka ORP:

Datum: 10. 10. 2006

Podpis a razítko:

(Podpis)

Zdroj : žádost poskytnuta p. Protivou (předseda Sdružení obcí Kouřimsko)

11) Podklady pro socioekonomickou analýzu, pro tabulky č 4 – 10

Následující tabulky byly podkladem pro socioekonomickou analýzu. Zdrojem dat pro jejich vytvoření byly uvedené elektronické zdroje.

Obyvatelstvo podle národnosti						
	Celkem obyv.	česká	moravská	slezská	slovenská	romská
ČR	10 230 060	9 249 777	380 474	10 878	193 190	11 746
Barchovice	192	180	0	0	1	0
Dolní Chvátliny	411	401	0	0	9	0
Horní Kruty	508	493	0	0	5	0
Klášteří Skalice	113	110	0	0	2	0
Kouřim	1769	1674	0	0	30	0
Krychnov	101	96	0	0	2	0
Libodřice	274	244	0	0	2	0
Malotice	268	262	0	0	2	0
Polní Vodčery	129	124	0	0	0	0
Svojšice	518	491	0	0	18	3
Toušice	295	291	0	0	2	0
Třebovle	390	378	0	0	8	0
Vitice	942	872	1	0	32	10
Zalešany	104	93	0	0	8	0
Zásmuky	1709	1655	0	0	13	0
Žabonosy	202	196	1	0	2	1
Mikroregion	7925	7560	2	0	136	14

	polská	německá	ukrajinská	vietnamská	ost. + nezj
ČR	51 968	39 106	22 112	17 462	253 347
Barchovice	0	0	0	0	11
Dolní Chvátliny	0	0	0	0	1
Horní Kruty	0	0	4	0	6
Klášteří Skalice	0	0	1	0	0
Kouřim	0	1	1	0	63
Krychnov	0	0	1	0	2
Libodřice	0	0	9	0	19
Malotice	0	0	0	0	4
Polní Vodčery	0	0	0	0	5
Svojšice	0	1	1	0	4
Toušice	0	0	0	0	2
Třebovle	0	0	0	0	4
Vitice	3	0	2	0	22
Zalešany	0	0	0	0	3
Zásmuky	0	1	0	0	40
Žabonosy	0	0	0	0	2
Mikroregion	3	3	19	0	188
Zdroj data za mikroregion- ČSÚ - SLBD 2001, http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/okresy/CZ0214 , 8.4.2008					
Zdroj data za ČR, SLDB 2001 - http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/kapitola/4132-05--3002 , 8.4.2008					

Vzdělanostní struktura 2001				
	počet obyvatel 15+ celkem	bez vzdělání	základní vč. Neukončeného	vyučení a střední odb. Bez mat.
ČR	8 575 198	37 932	1 975 109	3 255 400
Barchovice	164	1	52	72
Dolní Chvátliny	353	4	124	140
Horní Kruty	412	2	119	167
Klášteří Skalice	95	0	30	42
Kouřim	1496	6	427	614
Krychnov	85	0	22	36
Libodřice	228	1	66	102
Malotice	234	0	71	106
Polní Voděradý	111	0	49	39
Svojšice	459	38	152	177
Toušice	242	1	70	107
Třebovle	331	3	109	148
Vitice	788	8	272	313
Zalešany	92	1	36	41
Zásmuky	1435	45	391	599
Žabonosy	175	0	55	76
Mikroregion celkem	6700	110	2045	2779

	střední s maturitou	VO a nástavbové	VŠ	nejz.
ČR	2 134 917	296 254	762 459	113127
Barchovice	28	3	4	4
Dolní Chvátliny	61	10	12	2
Horní Kruty	92	8	23	1
Klášteří Skalice	20	1	2	0
Kouřim	292	43	86	28
Krychnov	19	0	7	1
Libodřice	46	2	3	8
Malotice	45	5	5	2
Polní Voděradý	16	3	2	2
Svojšice	70	5	11	6
Toušice	47	5	6	6
Třebovle	50	9	11	1
Vitice	122	16	30	27
Zalešany	13	0	0	1
Zásmuky	290	38	57	15
Žabonosy	32	5	4	3
Mikroregion celkem	1243	153	263	107
Zdroj data za mikroregion- ČSÚ - SLBD 2001, http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/okresy/CZ0214 , 8.4.2008				
Zdroj data za ČR, SLDB 2001 - http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/kapitola/4132-05--3002 , 8.4.208				

Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity						
		ekonomicky aktivní				
	obyv. Celkem	celkem	zaměstnaní	z toho		nezam
				prac.důch.	ženy na mat.	
ČR	10 230 060	5 253 400	4 766 463	180 146	81 666	486 937
Barchovice	192	87	81	2	2	6
Dolní Chvátliny	411	215	191	5	2	24
Horní Kruty	508	246	218	3	2	28
Klášteří Skalice	113	49	47	0	0	2
Kouřim	1769	918	841	28	23	77
Krychnov	101	45	42	4	1	3
Libodřice	274	135	125	5	2	10
Malotice	268	126	118	0	1	8
Polní Voděradý	129	67	52	0	2	15
Svojšice	518	188	177	6	3	11
Toušice	295	140	130	6	1	10
Třebovle	390	190	168	3	3	22
Vitice	942	503	446	16	20	57
Zalešany	104	41	33	1	1	8
Zásmuky	1709	814	760	17	17	54
Žabonosy	202	94	84	1	3	10
Mikroregion	7925	3858	3513	97	83	345

	Ekonomicky neaktivní			
	Celkem	Z toho		
		neprac. Důch.	žáci, stud., učni	osoby s nezj. Akt
ČR	4 894 465	2 244 482	1 770 062	82 195
Barchovice	101	59	32	4
Dolní Chvátliny	195	102	63	1
Horní Kruty	262	123	87	0
Klášteří Skalice	64	34	14	0
Kouřim	832	400	308	19
Krychnov	55	28	15	1
Libodřice	134	53	45	5
Malotice	138	82	43	4
Polní Voděradý	61	34	19	1
Svojšice	329	240	64	1
Toušice	154	70	60	1
Třebovle	200	98	60	0
Vitice	413	197	137	26
Zalešany	62	41	12	1
Zásmuky	888	468	293	7
Žabonosy	107	62	23	1
Mikroregion	3995	2091	1275	72

Zdroj data za mikroregion- ČSÚ - SLBD 2001, <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/okresy/CZ0214> , 8.4.2008

Zdroj data za ČR, SLDB 2001 - <http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/kapitola/4132-05--3002> , 8.4.208

Ekonomicky aktivní podle odvětví					
	Obyvatelstvo celkem	Ekonomicky aktivní celkem	z toho ve vybraných odvětvích		
			zem., les., ryb.,	průmysl	stavebnictví
ČR	10230060	5253400	183 782	1 525 837	454 835
Barchovice	192	87	14	20	9
Dolní Chvátlín	411	215	39	60	18
Horní Kruty	508	246	46	75	33
Klášteřínská Skalice	113	49	5	10	2
Kouřim	1769	918	34	282	73
Krychnov	101	45	8	5	3
Libodřice	274	135	23	31	25
Malotice	268	126	7	41	11
Polní Voděrad	129	67	6	17	7
Svojšice	518	188	10	44	15
Toušice	295	140	14	37	5
Třebovle	390	190	29	46	14
Vitice	942	503	73	88	45
Zalešany	104	41	3	5	1
Zásmuky	1709	814	50	227	80
Žabonosy	202	94	3	29	7
Mikroregion	7925	3858	364	1017	348

Ekonomicky aktivní podle odvětví				
	obchod, opravy mot. Vozidel	dopravy, pošty a telekom.	VS, obrana a soc. zabezpečení	školské, zdravotnictví, veter. a soc. činnost
ČR	555 913	390 916	322 008	834 713
Barchovice	5	8	4	9
Dolní Chvátlín	14	17	9	10
Horní Kruty	14	14	12	22
Klášteřínská Skalice	8	5	6	0
Kouřim	97	83	64	92
Krychnov	1	2	11	10
Libodřice	11	5	11	6
Malotice	4	17	12	5
Polní Voděrad	2	6	5	6
Svojšice	15	19	27	30
Toušice	11	11	11	16
Třebovle	19	18	7	9
Vitice	47	57	23	22
Zalešany	1	9	6	0
Zásmuky	98	86	49	76
Žabonosy	9	12	12	10
Mikroregion	356	369	269	323

Zdroj: data za ČR, SLDB 2001 - <http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/kapitola/4132-05--3002> 8.4.2008

Zdroj: data za mikroregion- ČSÚ - SLDB 2001, <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/okresy/CZ0214>, 8.4.2008 a vlastní výpočty

Vyjíždějící do zaměstnání a do škol				
			Z toho	
			zaměstnaní	
	počet obyvatel celkem	počet vyjíždějících	v rámci okresu	v rámci kraje
ČR	10230060	2 347 725	1 066 899	314 378
Barchovice	192	93	36	11
Dolní Chvátliny	411	232	147	6
Horní Kruty	508	255	120	36
Klášteří Skalice	113	54	31	4
Kouřim	1769	806	522	28
Krychnov	101	47	29	0
Libodřice	274	140	92	2
Malotice	268	145	65	12
Polní Vodčery	129	61	39	1
Svojšice	518	203	137	6
Toušice	295	161	87	9
Třebovle	390	197	103	7
Vitice	942	478	225	25
Zalešany	104	38	14	1
Zásmuky	1709	751	483	44
Žabonosy	202	97	59	1
Mikroregion celkem	7925	3758	2189	193

Vyjíždějící do zaměstnání a do škol			
	do jiného kraje	nezj. + zahr.	žáci, studenti, učni
ČR	320 827	32 723	612 898
Barchovice	20	0	26
Dolní Chvátliny	17	5	57
Horní Kruty	31	17	51
Klášteří Skalice	8	0	11
Kouřim	154	21	81
Krychnov	4	0	14
Libodřice	9	3	34
Malotice	22	7	39
Polní Vodčery	2	5	14
Svojšice	17	4	39
Toušice	20	1	44
Třebovle	33	6	48
Vitice	127	13	88
Zalešany	11	1	11
Zásmuky	115	5	104
Žabonosy	16	0	21
Mikroregion celkem	606	88	682

Zdroj dat ČR - <http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/kapitola/4132-05--3002> a

[http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/t/D600327BAC/\\$File/kap_1_09.pdf](http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/t/D600327BAC/$File/kap_1_09.pdf)

Zdroj data za mikroregion- ČSÚ - SLBD 2001, <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/okresy/CZ0214>, 8.4.2008 a vlastní výpočty

Domovní fond		V tom byty obydlené			Neobydlené byty	
	Byty úhrnem	celkem	z toho		celkem	z toho k rekreaci
			v bytových domech	v RD		
ČR	4 366 293	3 827 678	2 160 730	1 632 131	538 615	175 225
Barchovice	145	74	4	70	71	59
Dolní Chvátliny	199	144	22	121	55	29
Horní Kruty	275	180	50	129	95	80
Kláštevní Skalice	67	45	0	44	22	15
Kouřim	846	657	191	453	189	53
Krychnov	53	31	0	31	22	17
Libodřice	120	89	17	71	31	19
Malotice	174	107	8	99	67	48
Polní Voděradý	73	53	4	49	20	8
Svojšíce	311	159	31	123	152	113
Toušice	176	106	15	90	70	62
Třebovle	245	145	26	118	100	84
Vitice	436	338	47	276	98	41
Zalešany	75	50	3	45	25	9
Zásmuky	791	615	75	524	176	98
Žabonosy	122	74	0	74	48	40
Mikroregion	4108	2867	493	2317	1241	775

Data za ČR : <http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/kapitola/4132-05--35000>, 8.4.2008

Zdroj data za mikroregion- ČSÚ - SLBD 2001, <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/okresy/CZ0214>, 8.4.2008 a vlastní výpočty

Technická vybavenost bytů						
	Byty úhrnem	celkem obydlených	z toho v obydlených			
			plyn	voda	ústřední topení	etážové topení
ČR	4 366 293	3 827 678	2 453 702	3 770 500	2 816 000	311 314
Barchovice	145	74	0	63	36	4
Dolní Chvátliny	199	144	1	130	87	7
Horní Kruty	275	180	0	167	111	8
Kláštevní Skalice	67	45	0	45	28	0
Kouřim	846	657	152	640	334	47
Krychnov	53	31	0	29	15	1
Libodřice	120	89	1	81	56	5
Malotice	174	107	3	101	67	9
Polní Voděradý	73	53	1	49	23	6
Svojšíce	311	159	3	140	85	8
Toušice	176	106	0	97	44	12
Třebovle	245	145	1	133	80	8
Vitice	436	338	3	316	177	8
Zalešany	75	50	0	40	17	6
Zásmuky	791	615	2	593	345	40
Žabonosy	122	74	0	68	38	8
Mikroregion	4108	2867	167	2692	1543	177

Zdroj data za ČR <http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/kapitola/4132-05--35000>, 8.4.2008

Zdroj data za mikroregion- ČSÚ - SLBD 2001, <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/okresy/CZ0214>, 8.4.2008

Seznam literatury a dalších použitých zdrojů

Literatura

- 1) Hrabánková a kol. Hodnocení území z pozice agrární regionální politiky a rozvoje venkova, Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky, Praha, 1996
- 2) Hudečková a kol, regionalistka, regionální rozvoj a rozvoj venkova, 1. vyd., CZU, PEF, 2005, SBN 978-80-213-1413-9
- 3) Kadeřábková a kol., Úvod do regionálních a správních věd, CODEX Bohemia, 1996, ISBN 80 – 85963 – 18 – 3
- 4) Kolektiv autorů, Úvod do regionálních věd a veřejné správy, 4. vydání, (ve vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o. – 1. vydání), ISBN 80-86473-80-5
- 5) Majerová, Věra a kolektiv, Český venkov 2005 Rozvoj venkovské společnosti, 1. vyd. Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, ISBN 80-213-1274-2
- 6) Majerová, Věra a kol., Sociologie venkova a zemědělství, Česká zemědělská univerzita v Praze, 4 vyd., 2005, ISBN-80-213-0651-3
- 7) Opplová, Marta, Hrůza, Jiří, Lidská sídla v podmínkách trvale udržitelného rozvoje, Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí ČR a Centrem pro otázky životního prostředí UK v Praze, ISBN 80-7078-368-0
- 8) Pělucha a kol., Rozvoj venkova v programovacím období 2007 – 2013 v kontextu reformy SZP EU, 1. vyd., Ireas, Institut pro strukturální politiku, o.p.s
- 9) Dr. Jos. Pohl, Typy vesnických sídel v Čechách, Praha 1935, Pražská akciová tiskárna
- 10) Program obnovy a rozvoje mikroregionu Kouřimsko, Terplan a. s., 2000
- 11) Rektořík a kol., Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací, 1. vyd., Masarykova univerzita v Brně, str. 30, ISBN 80-210-2126-8
- 12) Rišlink, Vladimír, Kouřim a její okolí průvodce po kulturních památkách, 1 vydání, Tiskárna Nové Město nad Cidlinou, 2000
- 13) Short, J. S., Lidská sídla, Nakladatelský dům OP, 1994, ISBN 80-85 841-14-2
- 14) Slepíčka Alois, Venkov a / nebo město, Nakladatelství Svoboda, 1981
- 15) Votrubec Ctibor, Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě, Academia / Praha 1980
- 16) Zakladatelská smlouva a stanovy Sdružení obcí Kouřimska

Právní předpisy

17) Zákon č. 128/2000 Sb. O obcích

18) Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Dokumenty v elektronické podobě

19) Perlín Radim, Venkov, typologie venkovského prostoru, citace 21.2.08, přístup z internetu, <http://www.mvcr.cz/odbor/reforma/perlin.pdf>

20) Patříčný Václav, Majetkové poměry zájmových sdružení obcí, OF 2/2000, rubrika: Ekonomika, <http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=47865>, 18.4.2008

21) Zásady pro poskytování účelových dotací z rozpočtu SČ kraje v rámci POV v r. 2008, citace 19.4.2008, přístup z internetu: <http://www.kr-stredocesky.cz/portal/odbory/grantova-a-dotacni-rizeni/program-obnovy-venkova/>

22) Zásady programu POV pro poskytování dotací v roce 2008, citace 20.4.2008, přístup z internetu http://www.mmr.cz/uploads/MMR_Temata/REGIONALNI_POLITIKA/Programy_Dotace_RP/080128_Zasady_217115.pdf

23) Deník veřejné správy, Program rozvoje venkova, citace 21.4.2008, přístup z internetu: <http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6288614>

24) European Journal of Education, 1997, Jef Van den Branden and Georges Van der Perre, EuroPACE 2000, p. 359 – 367, citace 5.5.2008, přístup z internetu: <http://www.jstor.org/stable/view/1503471?seq=1>

25) Výroční zpráva MAS Podlipansko, o.p.s 2006, citace 29.4.2008 , přístup z internetu, http://www.podlipansko.cz/images/stories/dokumenty/vyrocní_zpravy/vyrocní_zprava_mas_podlipansko_2006.pdf

26) Život Úval, 8/2005, citace 3. 5. 2008, přístup z internetu: <http://www.uvaly.cz/zivotuval/0508/zivotuval.htm#historie>

Další elektronické zdroje

27) Český statistický úřad, přístup z internetu: <http://www.czso.cz>

28) Fondy Evropské unie, přístup z internetu: <http://www.strukturalni-fondy.cz/>

29) Hrady v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, Třicetiletá válka, citace 24.3.2008, přístup z internetu: http://hrady.hyperlink.cz/30leta_valka.htm

- 30) Oficiální stránky MAS Podlipansko, přístup z internetu:
http://www.podlipansko.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=2&Itemid=3
- 31) Oficiální stránky firmy Lonza Biotec s.r.o., citace 23.4.2008, přístup z internetu:
http://www.lonza.cz/website_lonza_czech/welcome/spolecnost/kli_ove_udaje.html
- 32) Oficiální web města Kouřim, přístup z internetu: <http://www.kourim-radnice.cz>
- 33) Oficiální web mikroregionu Kouřimsko: <http://www.personal.cz/mikroregion/>
- 34) Oficiální web MMR, přístup z internetu : <http://www.mmr.cz>
- 35) Oficiální web Středočeského kraje, citace 20.4.2008, přístup z internetu
<http://www.kr-stredocesky.cz>
- 36) OP VK 2007 – 20013, přístup z internetu:
<http://fondyeu.kr-stredocesky.cz/article.asp?thema=285492&item=72836>
- 37) Demografické informace, analýzy a komentáře, citace 8.4.2008 přístup z internetu,
http://www.demografie.info/?cz_demstarnutivvyvoj=&PHPSESSID=dccb9f08e8cd6c53567572514dcb43d1

Posledním zdrojem informací pro mne byly rozhovory s p. Michalem Davídkem, managerem mikroregionu Kouřimsko, p. Františkem Protivou, předsedou sdružení-starostou obce Dolní Chvátliny. OÚ ve Viticích mi poskytl zakladatelskou smlouvu a stanovy sdružení, starosta obce Vitice p.Jiří Batela, mi zapůjčil Program obnovy a rozvoje mikroregionu Kouřimsko.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Základní charakteristika území

Tabulka č. 2 – Vývoj počtu obyvatel v letech 1991 - 2007

Tabulka č. 3 – Věková struktura obyvatelstva v roce 1991 a 2001

Tabulka č. 4 – Obyvatelstvo podle národnosti

Tabulka č. 5 – Vzdělanostní struktura 2001

Tabulka č. 6 – Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity

Tabulka č.7 – Ekonomicky aktivní podle odvětví

Tabulka č. 8 – Vyjíždějící do zaměstnání a do škol

Tabulka č. 9 – Bytový fond

Tabulka č. 10 – Technická vybavenost bytů

Summary

The city Kouřim and its neighborhood is a place with a very long tradition of settlement and with a rich history. The microregion Kouřimsko is located in the Middle Czech (Střední Čechy) in a middle of way between the Prague and the Kolín.

This countryside area has thanks to its good localization a potential to be a good place for a living. There is a big potential for development of travel trade in consideration of rich history. On a based of made analysis I would supported for future development of monitored area especially focused its developing activities on a support of travel trade and a progress of provide services. However, I have to remark, that from the year 1999 when was established association of municipalities Kouřimsko are the living conditions in this area improving. The association actively works on making the place more attractive and more suitable for everyday living.

I think that this place imagines good choice for people who prefer living in countryside with available capital city of the Czech Republic

Keywords

Countryside

European funds

Municipalities

Regional policy

Strategical planning.

Village

Kódy Jel clasification

R 100

R 110

R 230